

Forslagsstiller:

Styret

Forslag til endring i paragraf om partiskatt i Kristiansand Aps vedtekter med ikrafttredelse fra og med bystyreperioden 2027

Forslag:

Partiskatten er et viktig bidrag til driften av partiorganisasjonen. Det er hvert enkelt partimedlem sitt ansvar at partiskatten innbetales. Styreleder skal i samarbeid med gruppeleder informere medlemmer som mottar godtgjørelse om ordningen.

Partiskatten settes til 10 prosent av følgende faste brutto godtgjørelser og møtegodtgjørelser:

1. Hel- og deltidspolitikere i Kristiansand kommune som er frikjøpte
2. Faste medlemmer av bystyret i Kristiansand eller et av bystyrets utvalg
3. Faste medlemmer av et råd, styre eller utvalg bystyret i Kristiansand oppnevner til
4. Faste medlemmer av et råd, styre eller utvalg i et selskap eller stiftelse som representant for Kristiansand kommune, og i kraft av medlemskap i Kristiansand Arbeiderparti

Tak for årlig partiskatt er 18 000 kroner per medlem. Partiskatten skal betales halvårlig, senest innen utgangen av juni og desember. Medlemmer som har godtgjorte verv, plikter på forespørsel å oppgi til styret hva de har mottatt i godtgjørelse.

Styreleder, eller den styreleder utpeker, skal første kvartal hvert år fremlegge oversikt over mislighold av betaling av partiskatt i foregående år for styret og kontrollkomiteen. Valgkomiteen og nominasjonskomiteen skal informeres om mislighold som et grunnlag for komiteenes arbeid.

Medlemmer kan av økonomiske eller sosiale grunner søke styret skriftlig om fritak eller betalingsutsettelse for betaling av partiskatten. Styret kan innvilge helt eller delvis fritak, eller betalingsutsettelse."

Forslaget trer i kraft fra og med 2027 når ny bystyreperiode starter opp.

Styrets innstilling:

Foreslås vedtas, trer i kraft fra og med 2027 når ny bystyreperiode starter opp

Forslagsstiller:	Kontrollkomiteen
-------------------------	-------------------------

Forslag om vedtektsendring § 4, Medlemsmøter

Saken er behandlet og ble vedtatt i kontrollkomitémøte 16/1-25.

Bakgrunn for endringsforslaget:

- Dagens § 4 har uklare formuleringer omkring Eventuelt.
- Det tyder på at disse setningene kan misforstås, og at noe er uheldig formulert.
- Hensikten med forslaget er å sikre en mer ryddig behandling av saker som tidligere ble fremmet direkte i medlemsmøtene, og med krav om umiddelbar votering fra Eventuelt.
- Medlemsmøtene har lagets høyeste mandat i årsmøteperiodene. Derfor bør forberedelsene i større grad følge årsmøtenes regler.
- Kristiansand Arbeiderparti og Kristiansand AUF har en engasjert og aktiv medlemsmasse, og alle forslag/innspill må få likeverdig og rettferdig behandling.
- Alle deltakere i medlemsmøter skal være trygge på at forslag og innspill blir likt behandlet, og forankret med innstilling fra kommunepartiet.

Dagens § 4 lyder slik:

Medlemsmøtet er kommunepartiets høyeste myndighet mellom årsmøtene, og tar avgjørelser i alle saker som ikke er tillagt styret eller bystyregruppa. Medlemsmøter skal holdes så ofte styret bestemmer det, og når bystyregruppa ber om det. Alle medlemmer i kommunepartiet har stemmerett i medlemsmøtet. Medlemmer av bystyregruppa skal ta del i medlemsmøtet. Når medlemsmøtet behandler kommunale saker, skal bystyregruppa i forkant fremme innstilling i den enkelte sak og i henhold til kunngjøring. Eventuelle saker kan fremmes fra medlemmene. Som hovedregel skal det ikke fattes endelig vedtak i medlemsmøtet fra eventuelt, men oversendes til videre behandling i styret.

Endringsforslag til den siste setningen i § 4:

Det skal ikke fattes endelig vedtak i medlemsmøter fra eventuelt. Alle eventuelle saker oversendes til behandling i styret. Deretter fremmer styret innstilling til neste medlemsmøte eller årsmøte for endelig beslutning.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas
-----------------------------	------------------

Forslagsstiller:

Viggo Haldborg Aasdal

Kjernekraft

Arbeiderpartiet har alltid vært en forkjemper for sosial rettferdighet, bærekraft og en sterk offentlig sektor som sikrer at samfunnets felles interesser ivaretas. I møte med dagens klimautfordringer og behovet for en stabil og rettferdig energiforsyning, kan innføringen av små modulære reaktorer (SMR) være et naturlig neste steg. En pålitelig og stabil energiforsyning er avgjørende for å opprettholde velferd og økonomisk stabilitet. Alternativet til å sikre mer konstant bærende energi i det norske strømmettet er å bygge ut større deler av norske elvedrag med store naturinngrep. For små modulære reaktorer (SMR), som er en nyere teknologi innen kjernekraft, er arealbehovet mye mindre sammenlignet med konvensjonelle kjernekraftverk. Et enkelt kraftverk krever ikke større områder enn 1-2 kvadratkilometer.

Vi går inn i en periode hvor industrien skal elektrifiseres raskt er det et behov for å få på plass større trygghet og kapasitet i strømmettet. I dag er det store forskjeller i strømbehovet innenfor de ulike strømsone i Norge. SMR-er kan plasseres nærmere der strømmen trengs og områder med underskudd på elektrisitet. I dag står flere selskap klare for å bygge ut i det norske markedet. Å la private utbyggere ta regningen og risikoen for bygging av små modulære reaktorer vil være en effektiv måte å fremme innovasjon og redusere belastningen på fellesskapets midler.

Kristiansand Arbeiderparti mener det skal stilles krav om at dette skjer innenfor rammer som ivaretar samfunnets sikkerhet, miljø og rettferdig tilgang til energi. Håndtering av radioaktivt avfall er en kritisk del av kjernekraftverkets livssyklus, og det er viktig at dette blir håndtert på en ansvarlig og sikker måte. De som skaper avfallet, bør være ansvarlige for kostnadene ved å håndtere det.

Kristiansand Arbeiderparti vil:

- Åpne for utbygging av små modulære reaktorer i Norge.
- At de som bygger og driver kjernekraftverkene (SMR) skal være primært ansvarlige for kostnadene knyttet til håndtering og lagring av radioaktivt avfall.
- Styrke forskning på kjernekraft, blant annet på Kjeller, i Halden og i CERN.
- Utbyggere må ha tilstrekkelig økonomisk styrke til å takle både bygge- og driftskostnader, samt potensielle uforutsette hendelser.
- At Norge skal investere i SMR-teknologi kan sette Norge i front innen avansert kjernekraftteknologi.
- Gjennomføre en grundig utredning av mulighetene for og risikoene ved bruk av thorium til energiproduksjon

Styrets innstilling:

Forslaget avvises, 6 mot 1 stemme.

Forslagsstillere:	Kai Steffen Østensen og Axel Gjellestad
--------------------------	--

Norges forhold til EU

EØS-utvalget leverte sin rapport «NOU 2024:7 – Norge og EØS: Utviklinger og erfaringer» til Regjeringen 11. april 2024. Utvalget var bredt sammensatt og alle syn på norsk EU-tilknytning var representert. Utvalget peker uten unntak på at EØS-avtalen har tjent Norge godt, og at det ikke er identifisert andre former for handelsavtaler som er reelle alternativer til EØS-avtalen. Men utvalget peker også på at EØS-avtalen medfører et demokratisk underskudd for norske borgere all den tid vi ikke er deltagere i EUs beslutningsorganer.

Mens Nato er grunnplanken i Norges militære forsvar, er EU grunnplanken i vår sivile beredskap. I usikre tider er det naturlig å søke trygge, forpliktende fellesskap.

Forslag:

Som en naturlig konsekvens av konklusjonene i EØS-utvalgets rapport «NOU 2024:7 – Norge og EØS: Utviklinger og erfaringer», vil Arbeiderpartiet utrede fordeler og ulemper med norsk EU-medlemskap.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas. Sendes til landsstyret og Agder Ap.
-----------------------------	---

Forslagsstillere:	Kai Steffen Østensen og Axel Gjellestad
--------------------------	--

Norges forhold til EØS

På initiativ fra Fellesforbundet ble det i Hurdalsplattformen nedsatt et utvalg om skulle se på Norges erfaringer med EØS-avtalen. Utvalget leverte sin rapport «NOU 2024:7 – Norge og EØS: Utviklinger og erfaringer» til Regjeringen 11. april 2024. Utvalget var bredt sammensatt og alle syn på norsk EU-tilknytning var representert. Utvalgets tilrådinger inneholder blant annet anbefalinger om økt kompetanse, minskning av etterslep, og styrket bruk av EØS-avtalens handlingsrom.

Forslag:

Arbeiderpartiet skal jobbe for at EØS-utvalgets tilrådinger implementeres.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas. Sendes til landsstyret og Agder Ap.
-----------------------------	---

Forslagsstillere:	Kai Steffen Østensen og Axel Gjellestad
--------------------------	--

Arbeiderpartiet må ta den demografiske utviklingen på alvor

Finansdepartementets Perspektivmelding beskriver en virkelighet hvor velferdsordningene i Norges kommuner står i fare for å kollapse. Årsaken er IKKE sentralisering eller fraflytting. Årsaken er at vi ikke lengre lever i en tid hvor vi får tre barn, slik tilfellet var under Arbeiderpartiets storhetstid. Nå får vi i snitt 1,4, og tallet er stadig synkende. Det fødes enkelt og greit ikke nok barn til å opprettholde aldersbæreevnen.

Helsepersonellkommisjonen slår fast at vi blir flere eldre, samtidig som antallet i yrkesaktiv alder synker. I 2030 er det flere eldre enn unge i Norge, og arbeidsstokken vil ikke kunne møte behovet fremover for helse- og omsorgstjenester. Dette rammer først og fremst distriktene, men også sentrale strøk påvirkes av nedgangen. Vi leser daglig om utfordringer innenfor skole, sosialtjenester og i helse- og omsorgstjenesten. Lokale politikere barberer budsjetter etter ostehøvelprinsippet, samtidig som lokalbefolkningen protesterer høylytt mot kutt i akkurat sine tjenester. Slik kan det ikke fortsette, og politikken må gjenspeile løsninger som tar på alvor vår demografiske utvikling.

Forslag:

- Arbeiderpartiet erkjenner at den demografiske utviklingen vil påføre kommune-Norge vesentlige utfordringer i årene fremover.
- Arbeiderpartiet vil kommunisere utfordringene slik at folk, kommuner, fylkeskommuner og staten er best mulig forberedt på å møte, forstå og iverksette nødvendige tiltak.
- Arbeiderpartiet vil styrke velferdsstaten og gjennomføre en reform av den kommunale tjenesteytingen, slik at alle også i fremtiden kan sikres gode og likeverdige offentlige tjenester, uavhengig av bakgrunn og sosial status.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas. Sendes til landsstyret, Agder Ap og bystyregruppa.
-----------------------------	--

Forslagsstiller:	Axel Gjellestad
-------------------------	------------------------

Kristiansand Arbeiderparti ønsker Forsvarets Befalsskole velkommen til Kjevik

Ved Stortingets behandling av den nye langtidsplanen for forsvarssektoren før sommeren, ble det besluttet at Kjevik blir ny lokasjon for Befalsskolen. I tillegg til befalselever, vil det i årene som kommer gjennomføres årlige kurs for kadetter og rekrutter.

Forslag:

Kristiansand Arbeiderparti vil tilrettelegge for at Forsvarets Befalsskole på Kjevik blir en integrert del av Kristiansand. Dette vil vi gjøre gjennom å:

- Være en aktiv samarbeidspartner for styrkingen av Forsvarets tilstedeværelse i byen.
- Tilrettelegge for nødvendig infrastruktur og areal.
- Samarbeide med Forsvaret om tiltak for familie og pårørende.
- Opprette et eget kontaktpunkt for Forsvaret i kommunen.
- Bruke kommunens kanaler til å formidle relevant informasjon om Forsvarets tilstedeværelse i kommunen til befolkningen.
- Legge til rette for militær-rabatt på kollektivreiser og andre liknende tiltak.

Styrets innstilling:

Forslaget vedtas. Dissens på siste kulepunkt (mot 1). Oversendes bystyregruppa og fylkestingsgruppa.

Forslagsstiller:	Axel Gjellestad
-------------------------	------------------------

Reduksjon av representanter i bystyret

Kristiansand kommune har som andre kommuner en krevende økonomisk situasjon. I tillegg har vi mangel på ressurser på flere områder. Det er å forvente at bystyret går foran som et godt eksempel og reduserer både kostnader og ressurspådrag som en del av hele offentlig sektors omstilling. Dette gjelder spesielt på områder hvor det samtidig kan oppnås betydelig effektivisering uten at det går på bekostning av kommunens oppgaver og tjenesteyting.

Forslag:

Kristiansand Arbeiderparti vil fremme forslag om å redusere antallet medlemmer i bystyret fra dagens 57 til det lovpålagte antallet 43.

Styrets innstilling:	Forslaget avvises, 5 mot 2 stemmer. Intensjonen om reduksjon støttes, og sendes til styret for videre utredning.
-----------------------------	--

Forslagsstiller:

Kenneth Mørk

Veien til valgseier i 2027

Arbeiderpartiet står overfor betydelige utfordringer foran de kommende valgene i 2025 og 2027. Nasjonale meningsmålinger viser en markant nedgang i oppslutning, og en fersk måling fra januar 2025 gir partiet en oppslutning på kun 16,7 prosent nasjonalt, noe som representerer et historisk lavpunkt. Spesielt bekymringsfullt er tilbakegangen blant unge velgere under 30 år, hvor bare 9 prosent uttrykker støtte til partiet. Nedgangen kan ha flere bakenforliggende faktorer som svekket tillit til partiets evne til å håndtere viktige samfunnsutfordringer, mangel på kommunikasjon og andre forhold som vi både kan gjøre noe med, og som kan være noe utenfor vår kontroll.

Det ligger ikke bare til partiet nasjonalt å meisle ut en plan for å komme ut av denne nedadgående spiralen, det ligger i aller høyeste grad også til oss på grasrota å gjøre vårt for å vinne tilbake tillit fra velgerne. Tiden går fort, og denne jobben må begynne nå. Kristiansand Arbeiderparti har flere handlingsplaner og det jobbes med å lage ny politikk i flere arbeidsgrupper, og dette er bra. Likevel er det behov for å utvikle en målrettet strategi som adresserer utfordringene og styrker vår posisjon frem mot valget. Derfor, for å styrke Arbeiderpartiets posisjon og muligheter for valgseier ved neste valg, er det viktig at vi begynner med det overordnede strategiske arbeidet allerede nå. Kristiansand Arbeiderparti setter derfor ned en gruppe/utvalg hvor dette begynner å jobbes med umiddelbart etter årsmøtet. Partiets gruppeleder og styreleder tiltrer utvalget, og får i oppdrag å sette sammen et kompetent utvalg med viktig og relevant kompetanse og erfaring. Dette skal bidra til å utvikle en strategi som gir oss et sterkt fundament frem mot valget, utvalget rapporterer til styret halvårlig.

Forslag til vedtak:

- Årsmøtet vedtar at det skal utarbeides en strategi for Arbeiderpartiets posisjonering, kommunikasjon og valgkampfokus frem mot neste valg
- Arbeidet med strategien ledes av gruppeleder og styreleder eller den de delegerer ansvaret til, som sikrer at prosessen er strukturert og bygger på partiets verdier og prioriteringer. Arbeidet kan suppleres med bistand fra utvalgte personer med relevant kompetanse etter behov, uten å involvere unødvendig mange aktører.
- Strategien skal ha som hovedmål å posisjonere Kristiansand Arbeiderparti for å vinne valg, men også å legge grunnlaget for et sterkt fundament som skal ligge til grunn for fremtidig vekst og valg
- Gruppen rapporterer til styret, og den ferdige strategien skal legges frem for styret innen juni 2025, for godkjenning og implementering.

Styrets innstilling:

Forslagets intensjon støttes. Forslaget oversendes styret i Kristiansand Arbeiderparti for konkretisering, mandat og sammensetning.

Forslagsstiller:	Øyvind Mjøs
-------------------------	--------------------

Internasjonalt samarbeid om gjenoppbygging av Gaza

Nå ser det ut som at krigen mellom Israel og Hamas vil ta slutt. Dessverre vet vi ikke i dag om våpenhvilen som partene ble enige om vil bevege seg mot fred eller en ny krig i en snar fremtid. Men til tross for at krigen ser ut til å ende nå, så vil ikke lidelsene slutte.

Mer enn 45 000 palestinere og 1400 israelere har blitt drept i denne konflikten, og enorme ødeleggelser har påført og fortsetter å påføre folk enorme lidelser og frykt for sin fremtid. Flere er hjemløse, det er mangel på mat, drikke, medisiner og annet. Om ikke noe konkret gjøres for å gjenoppbygge folks hjem, sykehus og mer i Gaza, så vil vi stå ovenfor en fortsatt stor og voksende humanitær krise.

Verdens nasjoner må bidra til å bygge opp igjen Gaza, Det vil være i interesse for det internasjonale felleskapet at Gaza blir bygd opp igjen. For frykt og hat vil skape mer vold og ødeleggelse i fremtiden.

Kristiansand Arbeiderparti vil:

- At regjeringen skal ta til orde for å få organisert et internasjonalt program for å gjenoppbygge hjem, sosiale tjenester og infrastruktur på Gaza.
- Norge skal fortsette å jobbe for fred og en to-statsløsning.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas. Oversendes Agder Ap.
-----------------------------	--

Forslagsstiller:	Øyvind Mjøs
-------------------------	--------------------

Nei til sosiale medieaktørers forsøk på å svekke demokratiet!

Norge og andre demokratiske land er under press. Vi opplever press som bl.a. valginnblanding, forsøk på å skape økt splittelse og mistillit fra ikke-demokratiske stormakter. Men nå ser vi i større grad nye aktører som kommer på banen. De er rike og har kjøpt eller skapt store samfunnsarenaer som de nå ønsker mer aktivt og synlig å bruke for å fremme sine egne interesser.

Vi har for eksempel verdens rikeste mann, Elon Musk, som etter å ha kjøpt Twitter (nå X) bruker tjenesten for å fremme ytterliggående bevegelser på høyresiden som dagsordensettere og personer i maktposisjoner. Dette gjør han bl.a. for å sikre seg fordeler. Men det er også grunn til å tro at han deler flere av de samme meningene når man ser hva han skriver og deler av falske nyheter og mistanke mot minoriteter på X. Rundt 1 million nordmenn er på X i dag.

Så har vi Mark Zuckerberg som grunnla Facebook. Han har gått aktivt ut og fremmer at Facebook skal brukes for å styrke Trump og det er grunn for å tro at han vil gjøre det samme med høyre-ytterliggående politikere i andre land. Han har fjernet faktasjekkere og lagt til rette for at det er greit med hets med å blant annet påpeke at det er greit på METAs tjenester å kalle homofile for psykisk syke. Zuckerberg har også fremmet at næringslivet må bli mer maskulint, og det blir her forstått av mange som at folk i næringslivet skal være bl.a. mer rappkjeftet og at kvinner, transpersoner og ikke-binære hører ikke til i lederposisjoner og på en arbeidsplass generelt. Det ser vi for eksempel ved at Facebook har fjernet enkelte flagg og farger som symboliserer ulike minoriteter på deler av sine tjenester, og de har fjernet ulike likestillings- og inkluderings tiltak som de har hatt på sine arbeidsplasser. Det er også verdt å påpeke at de har flyttet flere brukere på en slik måte at de må forholde seg til amerikansk lovgivning fremfor lovene som er gjeldende i deres land.

I Norge er det over 2 millioner mennesker som er på Facebook, og for en betydelig andel av dem er det en viktig informasjonskanal for nyheter og kommunikasjon med det offentlige ved for eksempel kriser. Det er dermed svært bekymringsfullt å se hvordan lederne av disse sosiale mediene, som også fungerer som informasjonskanaler og sosiale forumer, nå aktivt blir endret og brukt til å fremme ledernes interesser samt skape tvil om demokratiet som styreform og verdien av et mangfoldig samfunn.

Det er tydelig at noen enkeltpersoner nå sitter med mye politisk makt og informasjon om bl.a. nordmenn de kan bruke til sin vinning på demokratiets bekostning. Vi må aktivt jobbe for å sikre at innbyggerne i Norge er trygge og at demokratiet i Norge og i andre land ikke faller til oligarki og diktatur!

Kristiansand Arbeiderparti vil at:

- Norske offentlige tjenester skal fortsette å trekke seg ut fra X, slik enkelte tjenester har gjort i dag.
- Norske kommuner og stat må vurdere og være forberedt på å forlate META-tjenester som Facebook og Instagram i de neste årene.
- Kommuner, fylke og stat skal i større grad bruke sine egne nettsider, sms-systemer, pressemeldinger og pressekonferanser for å informere og ha en dialog med sine innbyggere.

- Det skal legges til rette for at offentlige nettsider skal bli oppdatert for å kunne bli brukt i større grad for å informere sine innbyggere, og for å ha en sterkere dialog med dem.
- Norske myndigheter skal aktivt bruke og oppdatere lovverk for i større grad å kunne svare tilbake på press og trusler fra sosiale medieaktører, og for å kunne holde dem i større grad ansvarlig ved brudd på personvernlover, redaktøransvar og valgloven.

Styrets innstilling:

Forslaget vedtas. Oversendes digitaliseringsministeren og Agder Ap.

Forslagsstiller:	Viggo Haldborg Aasdal
-------------------------	------------------------------

Seksuell vold

Seksuell vold er enhver handling som påfører eller forsøker å påføre en person uønsket seksuell oppmerksomhet eller handlinger av seksuell karakter uten samtykke. Seksuell vold rammer mennesker uavhengig av seksuell orientering eller kjønnsidentitet, men noen grupper er særlig utsatt. En av fem kvinner rapporterer at de har blitt utsatt for voldtekt minst en gang i løpet av livet, altfor få av disse anmeldes og enda færre ender med siktelse og dom.

Det offentlige tjenesteapparatet er preget av for lav kompetanse i dette området. Det er mangel på helhetlig støtte og oppfølging av voldtektsofre, samtidig som rettssystemet ikke er tilstrekkelig rustet til å sikre rettferdighet for dem. Behandlingen av straffesaker tar ofte for lang tid og flere føler seg for dårlig ivaretatt under etterforskningen.

I dagens straffelov stilles det krav om bevis på at den fornærmede var bevisstløs eller at det er brukt vold eller trusler for at det skal kunne defineres som voldtekt. AUF mener at lovverket må endres. Mangel på samtykke er voldtekt og det må bli inkludert i Norges lover for å ivareta enhver som har opplevd voldtekt og for å forhindre voldtekter.

I tillegg til endringer i lovverket må vi endre samfunnets holdninger til seksuell vold. Skolen kan ta en større rolle i holdningsarbeidet. Norske elever må settes bedre i stand til å forstå hva et samtykke er, sette grenser og respektere andres grenser. Når dagens politikk ikke får ned antall voldtektssaker, må vi styrke undervisninga og holdningsarbeidet.

Kristiansand Arbeiderparti vil:

- Innføre samtykkelov med aktivt og oppriktig samtykke.
- Øke kompetansen i tjenestene som behandler voldtektssaker.
- Sørge for et likeverdig tilbud til voldtektsofre i alle kommuner.
- Styrke den psykososiale oppfølgingen av voldtektsofre ved overgrepsmottakene.
- Styrke prioriteringen av voldtektssaker i politiet og påtalemyndigheten gjennom økte bevilgninger, både av staten og politiet selv.
- At opplæring om avverge og meldeplikten skal tydeliggjøres, spesielt for folk som jobber med barn og unge.
- At det skal gjennomføres en forskningsbasert evaluering av håndteringen av voldtektssaker.
- Ha egne etterforskningsenheter og påtalejurister for saker om voldtekt og seksuallovbrudd i alle politidistrikt.
- Korte ned tiden på etterforsknings- og saksbehandling, med mål om raskere og bedre hjelp.
- Styrke voldsoffererstatningen for voldtektsutsatte.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas. Oversendes Agder Ap.
-----------------------------	--

Forslagsstiller:	Øyvind Mjøs
-------------------------	--------------------

Samarbeid om økt beredskap

Regjeringen har et fokus på sikkerhet og beredskap. Kristiansand og resten av kommune-Norge må også gjøre vårt her for å sikre at innbyggerne er mer beredt i tilfelle kriser og krig.

Vi ser at stadig flere nordmenn følger oppfordringer om å lage et beredskapslager og lære om hva de skal gjøre ved kriser. Men slik nyre tall er, så er under halvparten av befolkningen som har et beredskapslager. Det er flere grunner til at det er tilfellet, men en ting er at en den mennesker har ikke gode lagringsmuligheter for å lagre større mengder med mat, drikke, medisiner og annet de vil ha behov for ved kriser. Samt er det for enkelte en stor investering å kjøpe inn det som blir anbefalt å ha i ens beredskapslager.

Kristiansand kommune bør innkalle og ha en dialog med kommunens borettslag med tanke på å sikre at flere i kommunen har tilgang på det nødvendigste ved kriser.

Kan for eksempel borettslag investere i radio, kokeapparat og stormkjøkken, lommelykter og pledd? Øver borettslag på hva beboerne skal gjøre ved brann, strømkutt eller andre kriser? Har de rutiner for å sikre beboernes vel ved kriser? Kan kommunen bidra med noe på disse punktene?

Vi har alle et ansvar for å sikre vår egen sikkerhet. Men vi har også et kollektivt ansvar for å sikre hverandre!

Kristiansand Arbeiderparti vil at:

- Kristiansand kommune skal invitere representanter fra kommunens borettslag til et samarbeid om beredskap.
- Arbeiderpartiet nasjonalt kan se på hvordan man aktivt kan sikre at flere kan være beredt ved kriser.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas. Oversendes bystyregruppa og Agder Ap.
-----------------------------	---

Forslagsstiller:	Øyvind Mjøs
-------------------------	--------------------

Nei til en ny runde med kolonisering fra stormakter!

Vi har i det siste sett at den nye lederen for USA, Donald Trump, har truet våre felles allierte med økonomiske og militære tiltak. Et av disse allierte er Danmark som har blitt presset til å gi fra seg Grønland til USA.

Slik oppførsel er ikke akseptabelt, og risikerer å svekke vår allianse og internasjonal stabilitet. Tiden for kolonisering og erobringer er over, og vi kan ikke akseptere slike handlinger uansett om det er i Øst-Europa, Midtøsten eller Grønland. Det er folket på Grønland selv som må bestemme over sin fremtid, og det er tydelig i dag at de ikke ønsker å bli en del av USA uten mulighet til å bestemme over seg selv. Det må Trump og hans ledelse akseptere!

Det er urovekkende å se at den nye presidenten bruker tilsvarende argumenter slik som for eksempel Putin og Xi om Ukraina og Taiwan. En slik normalitet hvor verdens stormakter aktivt tar andre land og områder kan og må ikke etableres!

Kristiansand Arbeiderparti vil at:

- Norge skal si tydelig imot enhver form for militære eller økonomisk okkupasjon eller angrep fra USA for å true til seg Grønland, Panama eller andre områder for å styrke seg selv på de andres bekostning.
- Norge skal være en tydelig stemme imot andre stormakter og andre lands forsøk på å okkupere og ta land!

Styrets innstilling:	Forslaget avvises.
-----------------------------	--------------------

Forslagsstiller:	Øyvind Mjøs
-------------------------	--------------------

Vedtekter på begge målformene

Språk er viktig for ens identitet og kultur. I Norge har vi to norske målformer, og vi i Arbeiderpartiet er positiv til å styrke det språklige mangfoldet som vi har i Norge.

Denne støtten og ønske om å ha et språklig mangfold bør også gjenspeiles i vår organisasjon på ulike måter. Men på vår nettside for medlemmer, *Mitt AP*, så ser det ikke ut til at vi har vedtektene tilgjengelig på nynorsk. Når vi at en betydelig andel nordmenn har nynorsk som hovedmål og at nynorsk blir utfordret, så bør vi gjøre vårt for å sikre at partiet ikke oppleves som ekskluderende. Vi må også passe på at vi ikke oppleves som et parti som ikke følger opp vårt synt på språk internt i vår organisasjon.

Derfor bør det bli ordnet med en publisering av vedtektene våre på nynorsk i snar fremtid.

Kristiansand Arbeiderparti vil at:

Arbeiderpartiet sentralt skal ordne med en nynorsk-versjon av våre nasjonale vedtekter for våre medlemmer.

Styrets innstilling:	Forslaget avvises.
-----------------------------	--------------------

Forslagsstiller:	Adriana Ruiz
-------------------------	---------------------

Ja til en utvidet kulturakse i Kristiansand!

Kristiansand står ved en viktig korsvei i sin kulturelle utvikling. Vi er en by rik på historie, natur og kunst og har vi en unik mulighet til å binde sammen disse elementene gjennom en utvidet kulturakse. Ved å integrere disse tre elementene, kan vi skape et bredere spekter av kulturopplevelser som fremmer refleksjon over vår fortid, nåtid og fremtid. Dette vil igjen øke innbyggernes følelse av tilhørighet og bidra i kampen mot utenforskap.

Forslag til vedtak:

Kristiansand kommune tilrettelegger for å utvikle en utvidet kulturakse som strekker seg fra Kvadraturen langs kystlinjen til skjærgården i Kristiansand. Dette inkluderer:

- Å bevare og forsterke byens unike kystkultur gjennom en helhetlig kulturstrategi for 2023-2030.
- Å løfte lokale kunstnere og kulturarbeidere ved å integrere eksisterende kulturelle og naturbaserte ressurser.
- Å etablere samarbeid mellom offentlige, ideelle og kommersielle aktører for å sikre dynamiske og attraktive opplevelser.

Styrets innstilling:

Styret erfarer at dagens kulturakse fungerer godt, fra Torvet og ut til Odderøya. Infrastruktur for kultur er krevende, og dagens struktur tilrettelegger allerede for intensjonene i forslaget. Nå med siste utbyggingen av Vest-Agdermuseets museumsbygg i Nodeviga gir byrommet gode muligheter for kulturutøvelse. Cultiva jobber med ny kulturstrategi, og videre initiativ bør sees i sammenheng med denne. Forslaget avvises.

Forslagsstillere:	Kjerstin B. Danielsen og Tore Mydland
--------------------------	--

Nasjonalt løft for Profesjonsfaglig Digital Kompetanse

Et nasjonalt løft av Profesjonsfaglig digital kompetanse (PfDK) er avgjørende for at lærere skal kunne møte de digitale mulighetene og utfordringene som fins i dagens utdanningssystem, med mål om å gjøre elevene best mulig rustet til å delta i dagens og fremtidens samfunn.

PfDK innebærer bruk av digitale verktøy og ressurser på måter som støtter elevenes læring, sikrer utvikling av digital dømmekraft og legger til rette for mer kreativ og praktisk undervisning. [Rammeverket fra Udir](#) gir en felles referanseramme med syv kompetanseområder som bør ligge til grunn for kompetanseløftet.

Til tross for betydelige investeringer i digitale enheter i skolen, mangler det en tilsvarende satsning på systematisk kompetanseutvikling. Den raske teknologiske utviklingen, inkludert kunstig intelligens (KI), gjør styrking av PfDK prekært.

Kristiansand Arbeiderparti foreslår at det settes av øremerkede midler til nasjonalt kompetansehevingsprogram, med fokus på tre prioriterte områder:

1. Helhetlig tilnærming til skoleutvikling

En helhetlig tilnærming som involverer alle aktører, er nøkkelen til suksess. Dette inkluderer både skoleeiere, ledere, lærere og lærerutdanning (LU).

2. PfDK som fundament for KI-satsninger

- PfDK må legges til grunn for alle satsninger på KI i utdanningssektoren.
- En solid PfDK sikrer at KI brukes på trygge og pedagogisk hensiktsmessige måter. Uten PfDK risikerer vi misbruk av ressurser og manglende resultater.
- PfDK bør implementeres som en obligatorisk komponent i alle KI-prosjekter innen skole og utdanning.

3. Tilpasset kompetanseutvikling for ulike roller

- For å møte spesifikke behov i ulike deler av utdanningssystemet må PfDK differensieres og baseres på forskningsbasert kunnskap.
- Tilpassede kompetanseutviklingsprogram bør utvikles for hver rolle.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas. Oversendes landsstyret og kunnskapsministeren.
-----------------------------	--

Forslagsstillere:	Tore Mydland og Kjerstin B. Danielsen
--------------------------	--

Digitale verktøy i skolen – om å se muligheter fremfor begrensninger

I dagens digitale verden er det viktig å kunne bruke digitale verktøy på en god måte. Teknologi, inkludert kunstig intelligens, gir store muligheter, men vi må også være oppmerksomme på utfordringene. Alle, både voksne og barn, må lære god og kritisk bruk av digitale verktøy, samtidig som vi trenger å legge dem bort av og til for å snakke med hverandre ansikt til ansikt.

Skolens mål bør være å hjelpe elever med å lese, skrive, debattere og finne informasjon trygt og kritisk, både digitalt og analogt. Elever bør kunne lese og skrive på papir og lage digitale filmer, podkaster og musikk. De skal kunne synge, danse, leke og samarbeide, og jobbe med oppgaver tilpasset deres nivå. Digitale verktøy gir skolen nye muligheter til å støtte og tilpasse undervisningen, helt fra første klasse.

Det siste året har det vært mye fokus på “skjermbruk”. Både barn og voksne bruker mye tid foran skjermen, noe som blant annet kan påvirke konsentrasjon og mental utholdenhet. Dette kan være et samfunnsproblem. Skolen får ofte skylden for økt skjermtid, og mange mener at digitale verktøy bør brukes mindre i skolen. Dette er et feilspor. Skolen kan ikke løse dette problemet alene, men kan vise en annen virkelighet. God bruk av digitale verktøy kan øke læringsutbyttet, lære elevene kritisk bruk og gjøre dem til aktive produsenter. God bruk, fremfor mye bruk. Dette er viktig for å forberede dem på fremtiden.

Det er også feil å sette digitale verktøy opp mot papirbøker og blyant. Alle teknologier kan brukes sammen til ulike formål. Å lage læringsfilmer på iPad står ikke i motsetning til å lære å lese med papirbøker. Debatten om skjerm vs. papir bør derfor avsluttes. Løsningen er ikke å fjerne skjermen fra skolen, men å fokusere på god bruk av både digitale og analoge verktøy, som bidrar til inkludering og læring.

Kristiansand Arbeiderparti mener:

- Arbeiderpartiet skal være ledende i debatten for en balansert metodebruk på alle klassetrinn i skolen, der både analoge og digitale verktøy har sin naturlige plass
- Det må være opp til den enkelte skole og lærer å kunne velge de verktøyene og metodene som understøtter læring
- Det er ingen motsetning mellom å legge vekt på lek, praktisk læring, lesing i papirbøker og bruk av digitale verktøy i undervisningen
- Lærerne må få muligheter til å utvikle sin profesjonsfaglige digitale kompetanse ytterligere, for å sikre god bruk av digitale verktøy i skolen

Oversendes bystyregruppa, stortingsgruppa, undervisningsministeren og landsstyret.

Styrets innstilling:	Intensjonen støttes og forslaget oversendes redaksjonskomiteen, sammen med forslag 19. Et mindretall (5 mot 2) støtter forslaget slik det står.
-----------------------------	---

Forslagsstillere:	Kenneth Mørk og Ida Hirst
--------------------------	----------------------------------

Balansert skjermbruk i de tidlige skoleårene

I dagens skolehverdag er digitale verktøy en naturlig del av undervisningen, men for de yngste elevene, særlig i 1. og 2. klasse, er det viktig å finne en god balanse mellom skjermbruk og tradisjonelle læringsmetoder. Oslo kommune har nylig besluttet å redusere skjermbruken for de yngste elevene og styrke bruken av blyant, papir og praktiske læringsformer. Dette er et viktig steg for å fremme grunnleggende ferdigheter som håndskrift, lesing og motorikk, samtidig som det gir rom for mer sosial interaksjon i klasserommet.

Kristiansand Arbeiderparti mener at denne tilnærmingen er klok. Vi må legge til rette for at barna våre får en skolehverdag som bygger på pedagogisk kunnskap og setter elevenes utvikling i sentrum. Digitale verktøy har, og vil ha stor plass i skolen, men de skal ikke erstatte de metodene som best hjelper elevene å utvikle grunnleggende ferdigheter i de tidlige skoleårene.

Kristiansand Arbeiderparti vil:

- Begrense skjermbruk i 1. og 2. klasse og prioritere økt bruk av blyant, papir og praktiske aktiviteter som en del av grunnopplæringen.
- Sikre at kommunen utarbeider klare retningslinjer for skjermbruk i skolen, basert på forskning og pedagogiske anbefalinger.
- Legge til rette for evaluering av skjermbruk i skolene to ganger i en valgperiode, med innspill fra lærere, foreldre og elever, for å sikre at digitale verktøy brukes på en måte som styrker læringen.

Styrets innstilling:	Intensjonen støttes og forslaget oversendes redaksjonskomiteen, sammen med forslag 18. Et mindretall (5 mot 2) avviser forslaget.
-----------------------------	---

Forslagsstiller:	Tor Ståle Stålesen
-------------------------	---------------------------

Mobbing blant barn og ungdom er et samfunnsproblem

Begrunnelse for forslaget:

Mobbingen foregår på skoler og på vei til og fra skolen. Problemet er heller ikke ukjent i barnehager og SFO, og de fleste folkevalgte har en formening om at man ikke har lyktes med å gjøre de rette grep for å redusere problemet og antallet tilfeller. Tidligere har Agder Arbeiderparti, etter påtrykk både fra Vennesla, Lillesand og Kristiansand Arbeiderparti, tatt til orde for at det bør opprettes et sentralt kompetansesenter som kan rådgi og veilede impliserte parter i forbindelse med saker som oppstår og ikke minst kunne veilede kommuner og fagpersonale i saksbehandling og tiltak i et forebyggende perspektiv.

Forslag til opprettelse av et slikt kompetansesenter ble sendt inn til programkomiteen til landsmøtet i 2021 med en presisjon om at det burde igangsettes et prosjektarbeid som kunne kartlegge hvilke oppgaver senteret skal ha og hva slags kompetanse. Fra forslagsstillerne ble det presisert ytterligere at det er stor forskjell på hvordan de enkelte kommuner behandler sakene og det samme med hvordan statsforvalterne opptrer som ankeinstans, og at et slikt senter vil skape mer likebehandling i saker.

Etter min hukommelse støttet redaksjonskomiteen intensjonen i forslaget, men de kunne ikke støtte at lokaliseringen av et slikt senter skulle finne sted i Agder. Lokalisering var ikke tema i forslaget fra Agder og derfor mener jeg at forslaget fikk feil fokus. Derfor ønsker jeg at forslaget på nytt blir tatt opp og oversendt til behandling i representantskapet i Agder Arbeiderparti og at forslaget blir fulgt opp i behandlingen av programmet for 2025-2029.

Forslag:

Kristiansand Arbeiderparti anmoder om at tidligere forslag om iverksettelse av et prosjektarbeid om innhold og kompetanse i et sentralt kompetanseorgan fremmes på nytt. Forslaget bør oversendes til behandling i førstkommende representantskap i Agder Arbeiderparti slik at forslaget kan få en reell behandling både i programarbeidet og behandling av forslag på kommende landsmøte i 2025.

Styrets innstilling:	Forslaget vedtas. Oversendes Agder Ap.
-----------------------------	--

Forslagsstillere:	Kai Steffen Østensen og Axel Gjellestad
--------------------------	--

Forskjellen mellom skatteinnretninger og skattepolitikk

I etterkrigstiden ble norsk styringsrente politisk bestemt. Gjennom reformer er dette spesifikke ansvaret overført til «Komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet». Komiteen fastsetter styringsrenten basert på en politisk målsetning for statsfinansene. Tilsvarende er i dag landets skatteinnretninger politisk bestemt. Tiden er inne for å vurdere en skattereform hvor detaljerte innretninger bestemmes basert på de skattepolitiske målsetningene.

I dagens politiske klima er det altfor enkelt å angripe skatteinnretningene med populistiske løfter om lavere skatt, uten å synliggjøre de samfunnsmessige konsekvensene. Den pågående diskusjonen om formuesskatt er et godt eksempel på dette.

Skatt er tross alt bare et virkemiddel for å nå en politisk målsetting, ikke et mål i seg selv.

Målsettingene kan for eksempel være:

- Finansiere statens utgifter
- Innretningene skal i sum virke omfordelende.
- Innretningene skal utjevne forskjeller i samfunnet.
- Innretningene skal stimulere norsk næringsliv og industri fremfor råvareeksport.
- osv....

Eksempler på detaljerte innretninger:

- Økning/senking av ulike typer skatt.
- Innføring av arveavgift
- Økning/senking av ulike typer avgifter.
- osv....

Forslag:

Arbeiderpartiet ønsker å nedsette et utvalg som skal se på muligheten for å etablere et organ tilsvarende «Komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet» for å utforme de konkrete skattetiltakene basert på politisk bestemte mål for skatte og avgiftsordningene.

Styrets innstilling:	Forslaget avvises (5 mot 3).
-----------------------------	------------------------------

Forslagsstillere:	Kai Steffen Østensen og Axel Gjellestad
--------------------------	--

Trygghet i usikre tider

Forsvarssjefens Fagmilitære råd (FMR) heter “Trygghet i usikre tider», og danner grunnlaget for Norges militære forsvar. Totalberedskapskommisjonen leverte 5. juni 2023 rapporten: «NOU 2023: 17 - Nå er det alvor - Rustet for en usikker fremtid». Totalberedskapskommisjonens mandat var å vurdere hvordan de samlede beredskapsressursene i Norge kan benyttes best mulig. FMR er fulgt opp av etterkrigshistoriens største satsing på Forsvaret gjennom langtidsplanen for Forsvaret, Prop 87S «Forsvarsløftet – for Norges trygghet». Langtidsplanen ble enstemmig vedtatt i Stortinget 11. juni 2024.

Grunnplanken i vårt militære forsvar og den sivile beredskapen er støtte fra våre internasjonale allierte. I usikre tider må dette samarbeidet styrkes. I Sverige, Danmark og Finland har myndighetene klart kommunisert til befolkningen at de må forberede seg på krig. Noe liknende er ikke gjort i Norge.

Forslag:

- Arbeiderpartiet må tydeligere kommunisere den alvorlige sikkerhetssituasjonen som Norge, Europa og verden befinner seg i.
- Arbeiderpartiet må kommunisere Norges sikkerhetspolitiske utfordringer slik at folk, kommuner, fylkeskommuner og staten er best mulig forberedt på å møte og forstå dagens sikkerhetspolitiske situasjon og nødvendige tiltak.
- Arbeiderpartiet skal jobbe for å utvide Norges forpliktende internasjonale allianser både militært og sivilt, og særlig bidra til et styrket samarbeid i NATOs nordiske land både militært og sivilt.
- Arbeiderpartiet skal sikre at samarbeidet mellom militær og sivil sektor i Norge bidrar til styrke hverandre for vår felles trygghet.

Styrets innstilling:	Forslaget støttes. Oversendes Agder Ap, landsstyret og regjeringen
-----------------------------	--

Forslagsstillere:	Kai Steffen Østensen og Axel Gjellestad
--------------------------	--

Arbeiderpartiet må gjenreise seg som landets ledende sosialdemokratiske reformparti

Arbeiderpartiets storhet er enkelt oppsummert i Trygve Brattelis berømte ord: «*Vi forsto den tiden vi levde i, og ga folk svar de trodde på.*» Dagens norske velferdssamfunn er skapt med dette som rammer.

Men folk tror ikke lengre. Stadig flere opplever å stå utenfor velferdssamfunnet. Verdiskapningen oppleves ikke rettferdig fordelt. Skoler og eldreomsorg er under press, skatter og avgifter, økte matvarepriser, høye renter og strømpriser rammer alle og skaper frustrasjon. Og det rammer de svakeste blant oss hardest. Hva var det Trygve Bratteli og hans samtidige forstod? De gjenoppbygde en nasjon preget av okkupasjon. Det var ikke arbeid til alle, familiene fikk i snitt tre barn, og mangelen på velstand var relativt jevnt fordelt. Konsekvensen var behov for velferdsordninger som gav folk sikkerhetsnett, statlig motivert vekst, skolebygninger og arbeid til alle.

Det er andre tider nå. Samme sosialdemokratiske mål krever andre virkemidler. Dagens virkelighet beskrives i stor grad av de mange NOUer som hvert år utredes. Fremtidens sosialdemokratiske reformer ligger i å forstå virkeligheten disse beskriver, og finne de gode sosialdemokratiske svarene som folk vil tro på. Faktisk politikk som gir konkret handling.

Forslag:

- Arbeiderpartiet skal gjeninnta rollen som det ledende sosialdemokratiske reformpartiet.
- Fremtidens reformer skal skapes med rettferdig sosialdemokratisk politikk basert på virkeligheten beskrevet i Norges Offentlige Utredninger (NOU). Arbeiderpartiets politikk må aldri være basert på kortsiktig populisme.
- Arbeiderpartiet skal foreslå konkret politikk som møter morgendagens utfordringer, og gi svar folk tror på.
- Arbeiderpartiet skal gjennomføre intern folkevalgtopplæring i lesing, forståelse og bruk av NOUer.

Styrets innstilling:	Forslaget støttes. Oversendes Agder Ap, landsstyret og regjeringen
-----------------------------	--

Forslagsstillere:	Kai Steffen Østensen og Axel Gjellestad
--------------------------	--

Integrering av Kunstig Intelligens i fremtidens sosialdemokratiske samfunn

Kunstig intelligens (AI) vil endre samfunnet vårt på mange måter, fra å forbedre effektiviteten i industrien til å tilby nye løsninger innen helsevesen, utdanning og offentlig forvaltning. AI har et ubegrenset potensial for gevinster og innovasjon, samtidig som den teknologiske utviklingen innebærer noen risikoer og behov for demokratisk kontroll. For å sikre at AI-teknologi blir en størst mulig positiv og trygg kraft i samfunnet, er det viktig å utvikle en strategi for implementering og bruk som tar hensyn til både muligheter og utfordringer. AI brukt riktig er en enorm ressurs, men det kan også misbrukes. Høy kompetanse i alle ledd er det beste motmiddel mot misbruk.

Arbeiderpartiet ser det som helt nødvendig med opplæring og tiltak for å ruste barn, og voksne, for det de møter på internett av falske nyheter, svindelforsøk og annen ondsinnet aktivitet. Dette vil ikke bare utnytte mulighetene som ligger i teknologien, men også beskytte mot risiko og de negative sidene.

Forslag:

Arbeiderpartiet vil utvikle en helhetlig tilnærming til AI-integrering, og sikre at teknologien blir en positiv kraft i samfunnet, samtidig som vi håndterer potensielle utfordringer knyttet til digital utenforskap, etikk, personvern og arbeidsliv. Dette ønsker Arbeiderpartiet å oppnå gjennom:

1. Utvikling av en nasjonal AI-strategi:

- Utarbeide en omfattende nasjonal strategi for AI som inkluderer retningslinjer for etisk bruk, personvern og sikkerhet.
- Involvere ulike interessenter, inkludert akademia, industri, offentlig sektor og sivilsamfunn, i utviklingen av strategien.

2. Utdanning og kompetanseutvikling:

- Investere i utdanningsprogrammer for å øke AI-kompetansen på alle nivåer, fra grunnskole til høyere utdanning.
- Tilby omskolering samt etter- og videreutdanning for å møte fremtidens krav til kompetanse på arbeidsplassen.
- Sikre tilgang til nødvendig teknologi og opplæring for alle grupper i samfunnet.

3. Etisk og ansvarlig AI:

- Etablere et etisk rammeverk for trygg utvikling og bruk av AI, med fokus på transparens, rettferdighet og ansvarlighet.
- Opprette et nasjonalt råd for AI-etikk for å overvåke og gi råd om etiske spørsmål knyttet til AI.
- AI vil gripe inn i alle samfunnets sektorer, noe som må gjenspeiles i alle etiske rammeverk.

4. Innovasjon, forskning og utvikling:

- Støtte forsknings- og gründervirksomhet innen AI for å fremme utviklingen av nye teknologier og løsninger.

- Stimulere til samarbeid mellom universiteter, forskningsinstitusjoner og næringsliv.

5. Offentlig tjenesteyting:

- Utforske mulighetene for å bruke AI til å forbedre effektiviteten og kvaliteten på offentlige tjenester.
- Sikre at AI-løsninger i offentlig sektor er tilgjengelige og inkluderende for alle borgere.

6. Internasjonalt samarbeid:

- Delta aktivt i relevante internasjonale fora for å dele kunnskap og erfaringer om AI.
- Arbeide for globale standarder og retningslinjer for AI-teknologi og -regelverk.

Styrets innstilling:

Forslaget støttes. Oversendes Agder Ap, landsstyret, kunnskapsministeren og digitaliseringsministeren.

Forslagsstiller:	Karl W. Strandvik
-------------------------	--------------------------

Endring av navn på partiet

Begrunnelse for forslaget:

Vi vet at vårt parti står sterkt forankret i den nordiske sosialdemokratiske tradisjonen. Vi bør derfor vurdere å gjøre som våre svenske, finske og danske politiske venner allerede har gjort, og gjennomføre en grundig prosess for å vurdere å ta navnet Sosialdemokratene, eller lignende.

Navnet, med noen variasjoner, er det våre søsterpartier heter på folkemunne i alle de tre landene. Vi kjenner vårt partis historie, og vet hva avskallingen i 1921, og senere gjenforeningen i 1927, hadde med seg mht. begrepet Sosialdemokrati.

Tiden er i svært høy grad inne for å tenke nytt rundt hvordan vårt partis politiske og ideologiske fundament skal få gjennomslag i folket. Partiets navn er bare en liten del av dette svært viktige arbeidet, men allikevel viktig når vi skal kommunisere med velgerne.

Forslag til vedtak:

Kristiansand Arbeiderparti ber om at Det Norske Arbeiderparti ved Landsmøtet 2025 starter en prosess for å vurdere endring av navn på partiet.

Styrets innstilling:	Forslaget avvises.
-----------------------------	--------------------

Forslagsstiller:	Adriana Ruiz
-------------------------	---------------------

Tilrettelegge for gratis fritidsaktiviteter for alle barn og ungdom

Utenforskap og ungdomskriminalitet er utfordringer som berører mange familier og som skaper ringvirkninger i hele samfunnet. Barn og unge som står utenfor organiserte aktiviteter kan ha større risiko for å utvikle sosiale problemer og havne i negative miljøer. Fritidsaktiviteter kan spille en nøkkelrolle i å tilby tilhørighet, vennskap og positive rollemodeller.

Rapporten «Barn og unge i konflikt med loven» viser en stadig økende utfordring for barn og unge som faller utenfor. Vi vet at vår region vi har store utfordringer knyttet til dette samt lavinntektsfamilier som begrenser deres tilgang til organiserte fritidsaktiviteter i form av kultur og idrett.

Kristiansand og Agder må følge den islandske modellen, som så en tilsvarende situasjon med barn og unge som falt utenfor og økende ungdoms kriminalitet og håndterte situasjonen ved å tilrettelegge for at alle barn og unge fikk tilgang til gratis fritidsaktiviteter.

Forslag til vedtak:

Kristiansand kommune jobber målrettet for å skape en inkluderende by der alle mennesker har lik tilgang til tjenester og aktiviteter. Det er derfor at Kristiansand arbeiderparti vil:

- Tilrettelegge for at barn og ungdom deltar i fritidsaktiviteter uten at det går på familiens økonomi
- Øke støtte til kulturorganisasjoner, frivilligheten, ungdomsklubber og idrettslag slik at de kan selv tilrettelegge for at flere barn og unge deltar i fritidsaktiviteter
- Tilrettelegge for at flere barn og unge utforske ulike fritidsaktiviteter
- Forsterke kultur og idrettsaktiviteter i alle bydeler
- Samarbeid på tvers av sektorer for å skape inkluderende og mangfoldige aktiviteter.
- Målrettede tiltak for å nå ut til de som i dag ikke deltar i fritidsaktiviteter.

Styrets innstilling:	Forslaget avvises. Politikken er ivaretatt av partiprogrammene til Kristiansand Ap og Agder Ap.
-----------------------------	---

Forslagsstillere:

Karianne Fennefoss Blachen og Kai Steffen Østensen

Er jenter dummere enn gutter?

Eller for å være mer presis: Er fagbrev innen «jentefag» mindre verdt enn fagbrev innen «guttefag»?

Reform 94 hadde blant annet som formål å:

- gi ungdommer mellom 16-19 år rett til inntak og fullføring av videregående opplæring
- sikre at yrkesfagelevne kunne få studiekompetanse gjennom å velge 3. påbyggingsår

Mange flinke ungdommer velger yrkesfaglig utdanning, går ut i lære, tar fagbrev og fortsetter sin yrkeskarriere som fagarbeidere.

I forlengelsen av reformen er det blitt etablert en ordning som kalles y-veien. Den legger til rette for at de som har fagbrev og praksis kan søke opptak til bachelor i ingeniørfag inne det fagområdet man har fagbrev i. For eksempel kan en fagutdannet tømrer komme inne på studier i bygningsingeniør. På denne måten trenger man ikke generell studiekompetanse for å komme inn på universitet eller høyskole.

Ingeniørutdannings organisering og innhold for dem som kommer inn gjennom y-veien har tilpassede inntakskriterier, men kompetansenivået tilsvarer selvsagt den vanlige bachelorgraden. Disse ingeniørene er svært etterspurte i bransjen, fordi de har grunnleggende kunnskap innen fagområdet – både praktisk og teoretisk.

Den samme muligheten har ikke de tradisjonelle «jentefagene». Der er det ingen y-vei. De som har fagbrev som helsefagarbeider eller barne- og ungdomsarbeider, og som ønsker seg videre til høyere utdanning innen fagområdet sitt, må først ta 3. påbyggingsår i videregående opplæring for å få generell studiekompetanse, for så å begynne å studere. Altså er fagbrev innen «jentefagene» mindre verdt enn «guttefagene».

Kristiansand Arbeiderparti mener at dette må endres for å likestille fagene mellom gutter og jenter, og for å gi flere muligheten til å ta høyere utdanning innenfor fag samfunnet trenger.

Tilbudet vil også kunne løse en del av utfordringene innen vår felles helsetjeneste der det trengs flere sykepleiere og vernepleiere - og i skoler og barnehager, fordi det vil gi de som allerede har en fagutdanning muligheten til å skaffe seg høyere utdanning basert på fagutdanning og kompetanse de allerede har.

Kristiansand Arbeiderparti vil:

Det må etableres y-vei inn til bachelorstudier i sykepleie, barnehagelærerutdanning og vernepleie, samt til masterstudiet i lærerutdanning.

Styrets innstilling:

Forslaget vedtas (5 mot 2). Oversendes Agder Ap og landsstyret.

Forslagsstiller:

Asbjørn Olsen

Markagrense

Kr.sand Arbeiderparti vil arbeide for at det etableres en markagrense som sikrer Bymarka og nærliggende skogsområder for natur- og friluftsliv. Bymarka i Kr.sand er et viktig område for friluftsliv, fysisk aktivitet og rekreasjon for befolkningen. For å synliggjøre Bymarka må det etableres en markagrense som sikrer landbruks-, natur- og friluftsliv etter Plan- og bygningsloven, eller annen relevant lovgiving som Naturmangfoldloven.

Styrets innstilling:

Intensjonen støttes, og oversendes redaksjonskomiteen.

Forslagsstiller:	Ingrid Wisløff Jæger
-------------------------	-----------------------------

Eldrepolitikk

Tema "Eldrepolitikk" må konkretiseres, slik at det kommer tydelig fram hvilke konkrete eldrepolitiske saker Kr.sand Ap vil arbeide med, sykehjemsplasser, botilbud, helsekøer, hjemmetjenester, aktivitetstilbud, BPA, osv. Vær tydelige!

Styrets innstilling:	Forslages avvises. Politikken er ivarettatt i partiprogrammet til Kr.sand Ap.
-----------------------------	---

Forslagsstiller:	Inger Bredesen
-------------------------	-----------------------

Takrenner på bygårder

Takrenner på bygårder! Politikerne må bestemme/pålegge at gårdeierne må grave/skjule takrenna ned i fortauet og samle spillvannet i en nedgravet tank. Hvert år samler det seg issvuller på fortauet her i byens høye hus/gater. Snø skjuler issvullen så at folk glir og skader seg i hode, ankler, lårbein rygg osv. Jeg måtte selv på legevakta. Kommunen sier at de kan ikke pålegge gårdeier det uten at politikerne bestemmer at spillvann fra takrenne skal samles i skjult, nedgravd tank. Da vi bodde i posebyen ble vi pålagt å samle alt vann fra takrenner i egen tank, for vannet kunne ikke blandes i kloakktank av miljøhensyn. Dette var når kloakkrør i gata ble byttet ut av kommunen. Dette må vi få orden på før folk blir skadet mere.

Styrets innstilling:	Intensjonen i forslaget støttes. Oversendes redaksjonskomiteen.
-----------------------------	---

Forslagsstiller:	Jesper Thoresen
-------------------------	------------------------

En ambisiøs og målrettet bistandspolitikk

Krig, konflikt, klimaendringer og sykdomsutbrudd gjør at behovet for bistand vil øke dramatisk i tiden fremover. Hvorvidt Norge og verdenssamfunnet stiller opp for de som rammes hardest, vil bli et spørsmål om liv og død for mange. Millioner av barn får ikke gå på skole, kampen mot underernæring er akutt og mange barn har fått familiene sine revet vekk i krig og konflikt. Når behovet for nødhjelp øker drastisk globalt, er det nærliggende at norske bistandsmidler ikke skal brukes til å dekke flyktningutgifter eller andre utgifter her i Norge, men at en-prosentsen skal rettes dit behovet er størst - der Norge kan utgjøre en størst mulig forskjell.

Når olja som bidrar til de globale klimautfordringene har gitt oss et massivt økonomisk handlingsrom, er det helt rimelig at Norge bidrar mer til de som rammes hardest. Som et lite land, med en åpen økonomi, har vi også en egeninteresse i å motvirke globale kriser som klimakrisen. Norge bør derfor være en pådriver for å sette globale mål om klimafinansiering, og bidra med økt støtte til klimaomstilling i utviklingsland og som imøtekommer fremtidens behov. Derfor ønsker Kristiansand Arbeiderparti at klimabistanden skal skilles ut som en egen kategori i bistandsbudsjettet, som over tid bør trappes opp til 0,3% av BNI, i tillegg til en-prosentsen som skal ligge fast.

Retten til utdanning er livsviktig og avgjørende for alle menneskers fremtid, spesielt for barn som vokser opp i fattigdom og områder som er preget av konflikt. Samtidig er det 250 millioner barn i verden som ikke får gå på skole i dag, og 125 millioner lærer ikke grunnleggende lese- og regneferdigheter selv etter fire år på grunnskolen. Det vitner om manglende kapasitet og kompetanse i eksisterende utdanningstilbud, og manglende satsing på utdanningsbistand globalt. Utdanning er i med på å forebygge barnearbeid, barneekteskap, fattigdom og sosial ulikhet. I tillegg utgjør skolen et viktig fristed for barn som bor i områder preget av krig og uro, og er en klok investering for å senke behovet for bistand i fremtiden. Kristiansand Arbeiderparti vil at Norge øker satsingen på utdanningsbistand.

Kristiansand Arbeiderparti vil:

- At minimum én prosent av brutto nasjonalinntekt skal brukes på bistand utenfor Norge.
- At klimabistanden skilles ut som en egen kategori utenfor den ordinære bistanden, som over tid bør trappes opp til 0,3% av BNI, i tillegg til en-prosentsen til øvrige bistandsformål.
- At Norge skal øke satsingen på utdanningsbistand

Styrets innstilling:	Forslaget støttes (5 mot 2). Oversendes Agder Ap.
-----------------------------	---

Forslagsstiller:	Jesper Thoresen
-------------------------	------------------------

Alle med på laget - et sosialdemokratisk frivillighetsløft

Noe av det vakreste med Norge er den sterke frivillighetskulturen over hele landet. Norske kultur- og idrettstilbud bæres på skuldrene av tusener av frivillige ildsjeler i hele landet. Ildsjeler i alle aldre bruker egen fritid for å sikre barn og unge en fellesskapsarena der de møtes på tvers av bakgrunn på samme lag. Den organiserte idretten, friluftsforslag, kulturen og fritidsklubbene skaper møteplasser, engasjement, utvikling og muligheten til å tilhøre et fellesskap. For mange unge er fotballen, fritidsklubben eller korpsen der de for første gang opplever mestring og tilhørighet. En sterk frivillighet er nøkkelen til å bygge gode lokalsamfunn i hele Norge, og fyller en rolle hverken markedet eller det offentlige kan fylle.

Det offentlige viktigste oppgave er å sikre frivilligheten gode rammer slik at alle får en plass på laget. For å klare det, trengs sårt flere møteplasser, lokaler og anlegg, tilgang på utstyr og ikke minst flere frivillige med tid og overskudd til å drive virksomheten. Samtidig er økte statlige tilskudd og spillemidler helt avgjørende for å bygge ned barrierer for å delta. Både for å sikre at alle får delta uavhengig av foreldres inntekt, og for å tilrettelegge godt nok for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Arbeiderpartiet mener det er behov for et frivillighetsløft med et kraftig økonomisk løft som anerkjenner frivillighetens avgjørende rolle i forebygging av utenforskap, inkludering og god folkehelse.

Kristiansand Arbeiderparti vil:

- At unge under 20 år skal ha tilgang på et gratis kultur- eller idrettstilbud samme hvor man bor i Norge.
- Innføre et nasjonalt kulturkort for unge under 20 år, lærlinger og studenter, som gir rabatterte priser på kultur- og idrettsarrangementer, samt strømmetjenester for sport.
- Ha gjennomgang med alle idrettskretser om manglende anleggskapasitet og bevilge en anleggs milliard over statsbudsjettet hvert år frem til alle barn har mulighet til å delta i idretten på lik linje.
- At alle norske kommuner skal ha utstyrlager for utlån av sportslig utstyr slik at flere skal ha råd til å delta i organisert idrett.
- Vedta en nasjonal gamingstrategi der det legges konkrete planer for etablering av felles møtesteder for gaming i alle landets kommuner.
- Lovfeste krav om fritidsklubber i alle kommuner og øke rammebetingelsene for å sikre at alle barn og unge, uavhengig av økonomisk bakgrunn, har tilgang til medvirkningsbasert, gratis og inkluderende fritidstilbud som bidrar til tilhørighet og forebygging.
- At bevilgningene til ledsagerordninger, aktivitetshjelpemidler og transport til og fra aktiviteter må økes, og gjelde på tvers av kommunegrensene.

Styrets innstilling:	Forslaget støttes. Oversendes Agder Ap.
-----------------------------	---

Forslagsstiller:	Jesper Thoresen
-------------------------	------------------------

Uttalelse blodgivning

I fjor tydet alt på at man endelig hadde fått gjennomslag for å tillate blodgivning for homofile etter samme regler som heterofile. Gleden ble dessverre kortvarig, da man i januar utsatte implementeringen på ubestemt tid. Til tross for et stort behov for mer blod, og en gruppe i befolkningen der mange også har et ønske om å bidra, så har ting siden den gang stått helt stille.

Danmark og Sverige har begge gjort fremskritt i å gjøre blodgivning mer tilgjengelig for homofile, og i Finland har man allerede likestilt reglene mellom homofile og heterofile. Dagens regler er utdaterte og baserer seg på gammeldagse fordommer. Forskning fra blant annet Norge og Sverige har vist at homofile i stabile parforhold har like lav risiko for smitte som heterofile par. At homofile i slike livssituasjoner da skal pålegges å avstå fra sex et helt år, for å kunne gi blod, sier seg selv at er ulogisk.

Et nytt regelverk må få til å både være kunnskapsbasert, men samtidig sørge for at flere kan bidra med å gi blod. Prinsipielt er det også for skeive i Norge viktig å bli anerkjent som likeverdige, og at fordommer fra fortiden ikke skal få henge igjen på ubestemt tid. Forskning og faglige diskusjoner må legges til grunn, men det kan ikke somles bort når det er vist politisk vilje til å endre regelverket. Å likestille homofile og heterofile i regelverket er mulig, og Arbeiderpartiet bør som tidligere være pådriveren for dette.

Kristiansand Arbeiderparti vil:

- Få fortgang i prosessen om å tillate homofile å donere blod.
- Legge til grunn Folkehelseinstituttet sin vurdering av karantenetiden på seks måneder siden siste nye sexpartner i et nytt regelverk.

Styrets innstilling:	Forslaget støttes. Oversendes Agder Ap.
-----------------------------	---

Forslagsstiller:	Jesper Thoresen
-------------------------	------------------------

De med minst må få bedre råd

De siste årene har mange slitt økonomisk. Med økt rente, økte priser på dagligvarer og økt utrygghet internasjonalt har mange som tidligere har klart seg greit fått smake på hvordan det er å ha dårlig råd. Aller mest krevende har de økte prisene imidlertid vært for de som hadde minst fra før, og blant dem finner vi mange som lever på de laveste ytelsene i velferdsstaten. Det er det på tide å gjøre noe med, og Kristiansand Arbeiderparti krever derfor at regjeringen sikrer et skikkelig løft i velferdsstatens varige ytelser.

Når ytelsene det egentlig er meningen at man skal leve av blir for lave, er det ikke bare et problem for den enkelte: Det er et strukturelt problem for velferdsstaten vår. For lave ytelser tvinger mange til å søke om sosialhjelp, istedenfor å bruke ressurser på å komme seg tilbake i jobb eller utdanning. Dette er også et problem for kommunene, som må bruke tid og ressurser på å gi sosialhjelp til de som egentlig skal kunne klare seg selv. Kristiansand Arbeiderparti mener derfor det er på høy tid med et skikkelig løft for de på de laveste, varige ytelsene, som for eksempel uføretrygd.

Kristiansand Arbeiderparti mener også at ordningen for arbeidsavklaringspenger (AAP) for unge under 25 år er urettferdig og bør endres. De under 25 år får betydelig lavere utbetalinger enn eldre mottakere, til tross for at mange av dem bor alene og har de samme økonomiske utfordringene. Dette skaper en uverdigg situasjon for unge som ofte er sårbare og trenger støtte.

Samtidig oppleves veien til jobb som for lang for dem som har blitt varige uføretrygdede. Blant disse er det mange som vil og kan jobbe dersom det legges til rette for det. Et viktig grep her er ordningen med VTA, varig tilrettelagte arbeidsplasser. Disse arbeidsplassene er viktige arenaer for unge å utvikle seg på, finne nødvendige sosiale fellesskap og gi en vei inn i ordinært arbeidsliv. Derfor vil Kristiansand Arbeiderparti ha flere plasser, og økt kvalitet på de plassene vi har.

I dag finnes det mange gode tiltak og arbeidstreningstilbud for de som får ytelser fra NAV. Disse tiltakene spiller en viktig rolle for å få avklart den enkeltes arbeidsevne, og for å få folk tilbake i jobb. Kristiansand Arbeiderparti er likevel negativ til det store innslaget av kommersielle aktører i denne sektoren, og at mange tiltak tilsynelatende har lav kvalitet. Vi ønsker derfor en satsing på å ta arbeidstreningstiltakene tilbake i offentlig eller ideell regi, samt en systematisk satsing på å øke kvaliteten.

Kristiansand Arbeiderparti vil:

1. Øke minstesatsen for de på AAP under 25 år
2. Heve minstesatsene på de varige ytelsene
3. Nedsette en lavtlønnskommisjon som skal se på hvordan man kan øke de laveste lønningene
4. Innføre jobbgaranti for alle under 30 år
5. Arbeidsmarkedstiltak for AAP skal være i offentlig regi
6. Sikre unge uføre tilgang til VTA som skal gi støtte og tilrettelegging for arbeid i ordinært arbeidsliv, med mål om varig tilknytning til det åpne arbeidsmarkedet.

7. Gjennomføre en tillitsreform i NAV med fokus på å sikre at alle får hjelpen de trenger og at ingen opplever avmakt i møte med et stort system.
8. Se på hvordan man kan forenkle utbetalinger og søknader om ytelser for å sikre at det er enklest mulig for mottakeren å få det man trenger.
9. Sikre at å motta ytelser ikke står i veien for eller svekker mulighetene for å kunne jobbe etter evne.

Styrets innstilling:

Forslaget oversendes redaksjonskomiteen. Styret mener at punkt 3, 5, 7 og 9 bør tas bort.

Forslagsstiller:	Jesper Thoresen
-------------------------	------------------------

En mer praktisk skole - med mindre test og press!

Sosialdemokratiet har ved siden av å gi alle arbeid hatt som sitt viktigste oppdrag å gi alle like muligheter i livet gjennom lik rett til utdanning. Over flere tiår har skolesystemet blitt utviklet mye til det bedre, men noe også til det verre. Nå skal vi utvikle fellesskolen videre og til det bedre. Vi skal skape en skole som ser hver enkelt elev og sørge for at alle uavhengig av bakgrunn, interesser og evner får være en del av et sterkt læringsfellesskap der alle møtes, lærer sammen og får muligheten til å lykkes. Arbeiderpartiets skolepolitikk og fellesskolens mål er først og fremst at alle elever skal ha muligheten til å lykkes.

De siste årenes erfaringer, spesielt med avlysning av eksamener under pandemien og utfordringene knyttet til lærerstreiker, understreker behovet for å revurdere vår vurderingspraksis. Vi ser en unik mulighet til å forbedre måten kunnskaper evalueres på i skolen. Det tradisjonelle eksamenssystemet møter ikke lenger dagens utdanningsbehov og reflekterer ikke nødvendigvis elevens reelle kompetanse. Det er på tide å innføre mer rettferdige og effektive vurderingsformer.

Selv om lav motivasjon og mestringsfølelse er et generelt problem, er det tydelige indikasjoner på at dette er overrepresentert blant elever med anlegg for praktiske fag. Dette er ikke overraskende, gitt at nesten hele skoledagen i grunnskolen er viet til teoretiske fag.

Arbeiderpartiet ønsker derfor en grunnskole som i større grad prioriterer praktiske fag, både i fagsammensetning, vurderingsformer og eksamensordninger. Arbeiderpartiet ønsker en grunnskole som prioriterer praktiske fag for å styrke elevenes motivasjon og kompetanse i yrkesrettede retninger.

Kristiansand Arbeiderpartiet vil:

- Erstatte dagens trekkordning i 10. trinn med en ordning der du kan velge skriftlig eksamen selv.
- Fjerne ordningen der 20 % av elevene i VG1 trekkes opp til eksamen.
- Innføre praktisk og muntlig praktisk eksamen i fagene på ungdomsskolen, der dette er mulig.
- Fjerne eksamen som en selvstendig karakter på ungdomsskolen og endre til at det er gjennomsnittet av eksamen og standpunktkarakteren i faget står på vitnemålet.
- At bruk av tradisjonelle eksamener på videregående reduseres og erstattes med mer tilpassede vurderingsmetoder som bedre reflekterer elevens kunnskaper og ferdigheter.
- At eksamen på videregående ikke fungerer som en selvstendig karakter, men heller som et korrektiv til standpunkt, der gjennomsnittet av standpunkt- og eksamenskarakteren teller på vitnemålet.
- Erstatte dagens trekkordning i VG3 med en ordning der du kan velge skriftlig.
- Innføre yrkesfag som fellesfag i grunnskolen
- Gi gratis førerkort til elever på yrkesfag.
- Flere praktiske fag og programfag som bygg og industrifag på ungdomsskolen
- Likestille timer i sløyd og kunst/håndverk

Styrets innstilling:	Forslaget avvises. Styret opplever at det ikke er helt samsvar mellom tittel og innhold, og at de konkrete forslagene spriker litt for mye.
-----------------------------	---

Forslagsstiller:	Jesper Thoresen
-------------------------	------------------------

Unge må få bedre råd!

I dyrtid er det alltid sosialdemokratiets jobb å ivareta vanlige folks personlige økonomi etter beste evne. Dyrtid rammer dem med minst aller hardest, og da er det vårt ansvar å sikre at fellesskapet hjelper til. Sosialdemokratiet tror på universelle velferdsløsninger og tiltak som gjør det lettere for unge å fullføre skolen, komme seg i jobb og gjør det lettere å velge grønt. Nå er tiden inne for å vise at det er sosialdemokratiet som er best egnet for å ta vare på lommeboka til folk flest. Å avlaste familiers økonomi handler ikke bare om å utvide velferden, men også om å gjøre konkrete grep som løfter unges økonomi, og avlaster foreldres økonomiske bekymringer.

Kristiansand Arbeiderparti vil:

1. Øke frikortgrensa til 130 000 kr
2. Gjøre lappen gratis for alle som fullfører yrkesfag
3. Innføre et nasjonalt ungdomskort på kollektivtransport
4. Innføre gratis idrettstilbud for alle unge
5. Øke stipendene på videregående skole
6. Innføre gratis pensumbøker på norske universiteter

Styrets innstilling:	Forslaget oversendes redaksjonskomiteen. Styret mener at punkt 2 og 6 bør tas bort.
-----------------------------	---

Forslagsstiller:	Jesper Thoresen
-------------------------	------------------------

Gruvedrift på havbunnen

Det finnes lite kunnskap om konsekvensene av gruvedrift på havbunnen, ved å åpne for gruvedrift på havbunnen risikerer vi å ødelegge naturen i havet med store konsekvenser for klima, natur, fiskeri og andre havnæringer. Det er en risiko Kristiansand ikke mener Norge skal ta. Norge har forpliktet seg til å forvalte naturverdiene våre basert på tilgjengelig kunnskap og etter føre-var-prinsippet. Det må også gjelde for dyphavet.

Kristiansand mener at mineraler på land må prioriteres framover. Om vi heller velger havbunnsmineraler vil dette være en trussel for klima og natur. Om vi velger havbunnsmineraler vil dette også svekke alle gruveprosjekter på land. Dette vil føre til færre nye, grønne arbeidsplasser, mindre næringsutvikling og mindre verdiskapning i kommunene våre.

Kristiansand mener vi må bruke penger på løsningene som vi vet vil bidra til å ta oss gjennom det grønne skiftet. Det har vi ikke nok kunnskap til å slå fast at gruvedrift på havbunnen vil gjøre frem mot 2030 eller 2050, da behovet for mineraler er størst her og nå.

Kristiansand Arbeiderparti vil:

- At Norge ikke skal drive med gruvedrift på havbunnen. Norge skal primært satse på sirkulære verdikjeder og forbruksreduksjon, og deretter på utvinning av mineraler på land. Utvinning av mineraler til havs skal ikke tillates.
- Norge skal jobbe internasjonalt for å sikre et globalt moratorium mot gruvedrift på havbunnen
- Stoppe åpningsprosessen for gruvedrift på havbunnen, og støtte et moratorium på minimum 10 år på all mineralvirksomhet til havs. Moratoriet skal opprettholdes frem til det er tilstrekkelig kunnskap om det marine miljøet og det er bevist at mineralvirksomhet til havs ikke vil skade naturen
- Sikre at regelverket for utvinning for internasjonalt farvann under den internasjonale havbunnsmyndigheten ikke ferdigstilles før det er tilstrekkelig vitenskapelig kunnskap til å vurdere konsekvensene av virksomheten og man kan sikre effektivt vern av det marine miljø mot skadelige virkninger i tråd med Havrettskonvensjonen
- Endre Havbunnsmineralloven så det lages et tydelig skille mellom åpning for leting og åpning for utvinning, og sikre en ny åpningsprosess med tilhørende strategisk konsekvensutredning før områder kan åpnes for utvinning

Styrets innstilling:	Forlaget avvises (4 mot 4, leders dobbeltstemme avgjør). Mindretallet støtter kun kulepunkt 1.
-----------------------------	--

Forslagsstiller:	Jesper Thoresen
-------------------------	------------------------

Forbud mot havbunnstråling

Ved bunntråling og snurrevadfiske skrapes trålposen langs havbunnen og drar inn store mengder planter og bunndyr. Mange av disse artene er svært sårbare og overlever ikke trålingen. I tillegg virvles det opp betydelige mengder sand som dreper mange organismer. Disse fiskeriene endrer strukturen og funksjonen til økosystemene på kort og lang sikt.

Havforskningsinstituttet har dokumentert hvordan store havområder er pløyd og preget av disse redskapene. Dette gjelder blant annet havbunnen på Tromsøflaket. Marinbiologer har over år hevdet at tråling er den største trusselen mot det biologiske mangfoldet i havet.

Det slippes og ut store mengder CO₂ fra havbunnen gjennom bunntråling. I tillegg krever bunntråling langt mer drivstoff per kilo fisk som tas opp, kontra kystflåten. Bunntråling har en enorm belastning på både klima og natur, og må stoppes.

Kristiansand Arbeiderparti vil:

- Ha en fredning kystnære områder 10 nautiske mil utenfor grunnlinjen, gjeldende for aktive redskaper som stypes langs sjøbunnen - som bunntrål og snurrevad
- Ha en styrt avvikling av naturfiendtlig og miljøskadelig fiske med bunntrål og snurrevad
- Avvikle kompensasjonsordningen for CO₂-avgiften til trålere
- At de mest miljøvennlige fiskerifartøylene i Norge, altså de som fisker med passive redskaper som juksa, line og garn, blir prioritert når havressursene skal forvaltes
- Forby bentisk bunntråling

Styrets innstilling:	Oversendes redaksjonskomiteen.
-----------------------------	--------------------------------

Forslagsstiller:	Jesper Thoresen
-------------------------	------------------------

Kampen mot ungdomskriminalitet

I løpet av 2023 økte ungdomskriminaliteten med 28 prosent fra forrige år. Skal vi bekjempe ungdomskriminalitet, må vi forstå driverne av den.

Felles for ungdommene som begår kriminelle handlinger er at de har vært i kontakt med barnevernet i løpet av oppveksten, deres foreldre har i snitt lavere utdanningsnivå, inntekt og mottar oftere trygdeytelser. Et overveldende flertall av barn og unge som begår kriminalitet har vokst opp med levekårsutfordringer. De kommer oftere fra hjem med rus, vold, ustabile boforhold og fraværende foresatte. Samtidig har de oftere psykiske problemer de ikke har fått hjelp med, og mislykkes i en skole som ikke følger dem opp. Det anslås å være omkring 200 barn i Norge som er i aktiv kriminalitet og står for mye av økningen. Det er en liten gruppe i samfunnet som står for økningen av ungdomskriminalitet.

I et samfunn bygget på sosialdemokratiske verdier løser vi våre utfordringer i fellesskap. Vi vil alltid møte utenforskap med hjelp før straff. Noen barn og ungdommer begår likevel så alvorlige kriminelle handlinger at samfunnet må reagere. Da må reaksjonen komme raskt, og skape endring hos den enkelte. Det krever et samarbeid mellom et fellesskap som skal stille opp, og ungdom som tar ansvar for egne handlinger.

Kristiansand Arbeiderparti vil:

- Innføre obligatorisk, gratis barnehage fra barnet fyller to år, som sikrer at alle barn får sosialiseres fra start i livet, får venner og lærer i fellesskap med andre.
- Alle kommuner er pliktige til å sikre at boliger som tilbys barnefamilier med behov for økonomisk stønad spres i hele kommunen, for å hindre at barn og unge fra belastet sosioøkonomisk bakgrunn samles i små områder
- Styrke SLT-modellen for samordning av det forebyggende arbeidet mellom politi, kommune, frivillighet og andre partnere.
- Familieoppfølging tilgjengelig i alle kommuner, etter Homestart-modellen
- Øremerke midler til sommerjobb i kommunene, og legge til rette for flere deltidsjobber for unge under 18 år
- Sikre et lavterskel psykologtilbud for alle ungdommer
- Styrke oppfølgingstjenesten, og utvide målgruppen til ungdom mellom 16 og 24 år i hele landet.
- Styrke og opprette flere lokale ungdomssentre.
- Etablere og implementere Team-Oslo modellen i alle kommuner i møte med unge som begår kriminelle handlinger
- Styrke foreldreinvolvering- og ansvarliggjøring. Foreldre av barn som har begått kriminelle handlinger skal involveres og ansvarliggjøres i form av kurs og veiledning i hjemmet om hvordan man møter barnet sitt for å forhindre tilbakefall til kriminelle miljøer og gi barnet god oppfølging utenfor hjemmet.
- Innføre en fullføringsplikt for alle innsatte under 25 år som ikke har fullført videregående skole, som stiller krav til fullføring mot at det tilrettelegges for under soning og etter soning

- Innføre arbeids- eller studieplikt for alle under 25 år som prøveløslates som har studiekompetanse eller fagbrev. Studieplass eller jobb skal tilbys innsatte i det de prøveløslates.
- Utvide satsingen på nærpolti i bydeler der det trengs, og styrke rammen til politidistriktene med de største byene.
- Styrke Konfliktrådet og i større grad benytte dets virkemidler overfor unge lovbyggere under 15 år.
- Utvide bruken av fotlenke for straffedømte mellom 15 og 18 år.
- Beholde en kriminell lavalder på 15 år. Barn under 15 år skal ikke møtes med strafferettslige virkemidler.
- Styrke bemanningen i Kriminalomsorgen, gjenreise programvirksomheten i fengslene, og øremerke midler til å opprette ungdomsteam i alle store fengsler.
- Etablere egne fengsler for unge innsatte mellom 18 og 24, som målretter seg mot førstegangssonere og innsatte overført fra ungdomsenhetene.

Styrets innstilling:

Forslaget avvises.

Forslagsstiller:	Jesper Thoresen
-------------------------	------------------------

Likestillingens neste steg

Kjønnskiller oppstår fra start i livet, og utover i livet oppstår problemer som skyldes kjønnsforskjeller og hvordan samfunnet møter disse. Det er ingen tvil om at menn i dagens samfunn møter en del kjønnskiller som skaper problemer fordi man er mann. Dette blir synlig allerede i oppveksten, og forsterkes for mange gjennom skoleløpet. Særlig gutter med flere sårbarhetsfaktorer er utsatt. Likestilling er ikke et nullsumsspill og det er på tide at sosialdemokratiet møter dette med reell politikk.

I Stoltenbergutvalget (2019) og Mannsutvalget (2024) fremheves mange av de utfordringene gutter møter gjennom livet, særlig i oppveksten. Det er et stort problem at mange gutter og unge menn etter 12 eller 13 år i fellesskolen er mindre motivert for voksenliv. Arbeiderpartiet mener at alle unge har hoder og hender fellesskapet trenger. Alle unge menn har egenskaper å tilføre fellesskapet, men for ofte møter man et fellesskap som ikke spiller oss gode. Skal det skje, må velferdsstatens forskjellige etater legge til rette for menn med behov for hjelp i hverdagen.

Flere kommuner har vellykkede prosjekter der et utvalg etater jobber sammen for å gi menn veiledning og hjelp inn i voksenlivet. En av de mer suksessfulle er prosjektet "Mann ombord" i Trondheim kommune. Her får menn hjelp til de problemene de måtte ha i sine egne liv. Det stilles ikke krav til dokumentasjon på hjelpebehov, og veiledningen skjer på mannens premisser. Kristiansand Arbeiderparti mener en nasjonal pilot for en tilsvarende ordning bør innføres. Det er avgjørende at både menn og kvinner som ønsker å bidra i arbeidslivet og tjene sine egne penger, får mulighet til dette. Det er bra for fellesskapet, og det er bra for både menn og kvinner.

Skoletrøtthet og demotivasjon gir tydelig også et altfor stort frafall blant guttene. Det er avgjørende at man får sosialisert tidlig, får venner i barndommen og får lære i fellesskap. Arbeiderpartiet mener derfor tiden er inne for å gjøre barnehagen obligatorisk fra barnet har fylt 2 år, og sikre at denne er gratis og tilgjengelig for alle barn. Fellesskapsløsninger har alltid vært likestillingspolitikk, men blir heller ikke nå mindre viktig.

Ofte løftes psykisk uhelse som en av de større utfordringene knyttet til menns utfordringer. Dette må man løse fra begge ender, både gjennom forebygging, men også med et ordentlig tilbud for de som sliter. Det vi ser er at lavterskeltilbud tiltenkt alle, dessverre ofte virker utilgjengelige for menn. Da er det viktig å tenke nytt i målrettede tiltak for psykisk helsetilbud for menn.

Å møte menn sine utfordringer handler ikke om mindre fokus på kvinners utfordringer. Likestillingens neste steg er en anerkjennelse av at utfordringene ikke kan møtes helt likt, og at det noen ganger er klokt å se på disse for hvert kjønn, for å lettere komme frem til løsninger som monner.

Kristiansand Arbeiderparti vil:

- Sikre at den norske fellesskolen i større grad legger til rette for at også guttene kan lykkes. Mer praktisk læring, mindre stillesitting, en mer sømløs overgang fra barnehage til grunnskole og et sterkere lag rundt eleven er avgjørende.

- Gjøre satsingen “mann ombord” til en nasjonal pilot for tverretattlig samarbeid for å hjelpe unge menn inn i voksenlivet.
- Sikre fysiske gamingfellesskap der unge med interesse for gaming og e-sport kan møtes fysisk, få låne utstyr av høy kvalitet og oppleve tilrettelegging fra det offentlige.
- Lovfeste utekontakter i norske kommuner for å sikre tett oppfølging av ungdomsmiljøene der gutter som ikke deltar i organiserte fritidsaktiviteter opplever å møte trygge voksenpersoner som følger dem opp.
- Innføre jobbgaranti for unge, etter modell fra Oslo kommune under det rødgrønne byrådet, for å sikre at unge som ønsker å komme ut i arbeidslivet får tilbud om dette tidlig i livet.
- Arbeide for å øke antallet menn i helse, slik at menn kan få tilbud om samtaler og oppfølging av menn der dette er et ønske.
- Lage en strategi for hvordan å rekruttere flere mannlige helsesykepleiere.
- Arbeide for at flere fysiske møtesteder der menn og kvinner kan få bruke praktiske ferdigheter også i fritiden gjøres tilgjengelig for unge.
- Sørge for at psykiske helsetilbud rettet spesifikt mot gutter styrkes.
- Etablere trepartssamarbeid for bedre arbeid-familie-balanse i mannsdominerte bransjer.

Styrets innstilling:

Forslaget støttes, med unntak av kulepunkt 4. Oversendes Agder Ap.

Forslagsstiller:	Liv Kristin Andersen
-------------------------	----------------------

Forslag om økt bemanning og røykeforbud i bofelleskap for psykisk syke

Bakgrunnen for forslaget:

Manglende tilsyn om kvelden etter kl. 20 og om natten fører til at noen pasienter får besøk av både brukere og selgere av narkotika. Vi vet også at branner oppstår hyppig i slike bofelleskap ofte pga. røyking innendørs.

Forslag til vedtak:

Dagens situasjon i bofelleskapet er uholdbar. Manglende tilsyn om kvelden og natten gjør beboerne sårbare for uønskede besøkende og ulovlige aktiviteter. Røyking innendørs utgjør en alvorlig brannfare og skader både røykere og ikke-røykere. For å sikre beboernes trygghet og velferd, foreslår vi at Arbeiderpartiet tar initiativ til å øke bemanningen i bofelleskapet slik at det er ansatte til stede døgnet rundt, og at det innføres et totalforbud mot røyking innendørs.

Styrets innstilling:

Styret støtter intensjon, men avviser forslaget. Styret viser til gjeldende regler for kommunale boliger som forbyr både røyking og all form for rus. Partiprogrammet til Kr.sand Ap har allerede forslag om økt bemanning innen helse og omsorg. Forslaget anses ivare tatt i dagens parti og kommunalt regelverk.

Forslagsstiller:	Neda Afsharipour Blakstad
-------------------------	----------------------------------

En mer forutsigbar hverdag for frilansmusikere

Frilansmusikere er en viktig del av Norges kulturelle mangfold og bidrar sterkt til samfunnets kunstneriske utvikling. Likevel opplever mange musikere usikre arbeidsforhold, uforutsigbar inntekt og manglende økonomisk trygghet. Dette svekker deres evne til å fokusere på kunstnerisk utvikling og produksjon. Et statlig initiativ for å bedre situasjonen til frilansmusikere, som ble tildelt fire millioner kroner, ble ikke videreført da ingen ønsket å gjennomføre planen. Dette eksemplifiserer utfordringer i prioritering av ressurser og støtte til musikere.

Forslag til vedtak:

- Arbeiderpartiet vil arbeide for å etablere en nasjonal støtteordning for frilansmusikere som sikrer økonomisk trygghet gjennom tilpassede trygdeordninger og arbeidsvilkår.
- Arbeiderpartiet ønsker at det opprettes faste samarbeid mellom stat, kommuner og kulturinstitusjoner for å tilby langsiktige kontrakter og prosjektsamarbeid for frilansmusikere.
- Arbeiderpartiet vil at kulturfondet styrkes for å gi flere musikere tilgang til tilskudd som kan sikre produksjon og fremføring av kunstneriske prosjekter.
- Arbeiderpartiet vil jobbe for at flere offentlige og private aktører forplikter seg til å inkludere frilansmusikere i sine kunst- og kulturprogrammer gjennom nasjonale avtaler.

Styrets innstilling:	Forslaget støttes. Oversendes Agder Ap.
-----------------------------	---

Forslagsstiller:	Neda Afsharipour Blakstad
-------------------------	----------------------------------

Øremerket tilskudd til kommunale boliger for barnefamilier

Mangel på kommunale boliger tilpasset barnefamilier er en utfordring i mange kommuner i Norge. Lange ventetider, ofte på over ett år, gjør situasjonen spesielt vanskelig for familier som trenger boliger med flere soverom og trygge omgivelser nær skoler og fritidstilbud. Dette rammer barn i en sårbar situasjon, og skaper stor usikkerhet for familier som allerede står i en krevende livssituasjon.

Forskning viser at boligsituasjonen har en direkte innvirkning på barns helse, trivsel og skoleprestasjoner. Når kommunene mangler ressurser til å bygge eller tilpasse boliger til familier, blir konsekvensen ofte at familier plasseres i midlertidige løsninger som ikke er egnet for barns behov. Regjeringen må anerkjenne dette som en nasjonal utfordring og bidra med målrettet tilskudd for å sikre flere tilpassede kommunale boliger.

Forslag til vedtak:

- Arbeiderpartiet vil arbeide for at regjeringen oppretter et øremerket tilskudd til kommuner for bygging og tilpasning av kommunale boliger for barnefamilier.
- Arbeiderpartiet ønsker at tilskuddene prioriterer kommuner med lange ventelister og høyt antall barnefamilier i boligkø.
- Arbeiderpartiet vil sikre at tilskuddsmidlene brukes til å bygge boliger i trygge bomiljøer, nær skoler og fritidsaktiviteter.
- Arbeiderpartiet vil fremme et nasjonalt mål om at ingen barnefamilier skal måtte vente mer enn tre måneder på å få tildelt en kommunal bolig.
- Arbeiderpartiet vil styrke forskningen på sammenhengen mellom boligsituasjon og barns velferd, for å sikre et kunnskapsbasert grunnlag for fremtidig politikk.

Styrets innstilling:	Forslaget avvises. Vi henviser til vedtatte politikk om å styrke Husbanken.
-----------------------------	---

Forslagsstiller:	Neda Afsharipour Blakstad
-------------------------	----------------------------------

Refusjon for fotterapi til personer med diabetes

Personer med diabetes står i fare for å utvikle alvorlige komplikasjoner som fotsår og amputasjoner, noe som kan forebygges med regelmessig fotterapi og god oppfølging. Likevel er det mange som ikke har tilgang til nødvendig fotbehandling, da dette ikke omfattes av refusjonsordningene i dag. Konsekvensen er at mange går uten den oppfølgingen de trenger, noe som kan føre til unødvendige helseproblemer og økte kostnader for helsevesenet.

Diabetesforbundet har i flere år fremmet behovet for at fotterapi for personer med diabetes inkluderes i den offentlige refusjonsordningen. Forskning viser at regelmessig fotpleie kan redusere risikoen for komplikasjoner betydelig, og dermed gi bedre livskvalitet for den enkelte og redusere belastningen på helsevesenet.

Forslag til vedtak:

- Arbeiderpartiet vil arbeide for at fotterapi for personer med diabetes inkluderes i den offentlige refusjonsordningen.
- Arbeiderpartiet ønsker å sikre at personer med diabetes får rett til årlig vurdering hos spesialist i fotterapi som del av den offentlige helsetjenesten.
- Arbeiderpartiet vil fremme et samarbeid mellom fastleger, diabetespoliklinikker og fotterapeuter for å sikre helhetlig oppfølging av diabetespasienter.
- Arbeiderpartiet vil styrke kompetansen blant helsepersonell om viktigheten av forebyggende fotpleie for personer med diabetes, gjennom økt fokus i utdanning og etterutdanning.
- Arbeiderpartiet vil fremme forskning på effekten av fotterapi for å dokumentere helsegevinstene og sikre målrettet bruk av ressurser.

Styrets innstilling:	Forslaget støttes.
-----------------------------	--------------------

Forslagsstiller:	Neda Afsharipour Blakstad
-------------------------	----------------------------------

Bekjempelse av strukturell rasisme i skolen

Strukturell rasisme i skolen er en alvorlig utfordring som påvirker barns opplevelse av trygghet, tilhørighet og læring. En studie fra Universitetet i Agder i samarbeid med Kristiansand kommune viser hvordan rasistiske holdninger og praksiser kan være en del av systemet, både gjennom undervurdering av elever med minoritetsbakgrunn og manglende tilrettelegging for deres behov. Dette krever målrettede tiltak for å sikre at skolen er et inkluderende miljø som fremmer like muligheter for alle elever.

Link til rapport:

<https://www.kristiansand.kommune.no/contentassets/8a4d633ff1564f8d9fe3120fc77ccabf/13098---rapport---strukturell-rasisme-i-kristiansand-kommune-06.05.24.pdf>

Bakgrunn:

Rapporten avdekker at elever med minoritetsbakgrunn ofte opplever forskjellsbehandling og lavere forventninger, noe som kan påvirke deres selvfølelse og fremtidige muligheter. Lærere rapporterer om behov for mer opplæring i mangfoldskompetanse og hvordan de kan møte kulturelt og språklig mangfold i klasserommet. Strukturelle utfordringer, som mangel på representasjon i læremateriell og skoleledelse, bidrar til opprettholdelse av diskriminerende mønstre.

Forslag til vedtak:

- Arbeiderpartiet vil innføre obligatorisk opplæring i mangfoldskompetanse for lærere, skoleledere og annet skolepersonell.
- Arbeiderpartiet vil sikre at læreplaner og læremateriell representerer Norges kulturelle og etniske mangfold, og at dette er en del av skolens arbeid med inkluderende praksis.
- Arbeiderpartiet ønsker å etablere et nasjonalt program for rekruttering av lærere med minoritetsbakgrunn, for å styrke representasjon og skape rollemodeller i skolen.
- Arbeiderpartiet vil opprette en nasjonal tilsynsordning for å avdekke og motarbeide strukturell rasisme i skolesystemet.
- Arbeiderpartiet vil styrke samarbeidet mellom skole, foreldre og lokalsamfunn for å bygge inkluderende og trygge læringsmiljøer.

Styrets innstilling:	Oversendes redaksjonskomiteen.
-----------------------------	--------------------------------

Forslagsstiller:	Neda Afsharipour Blakstad
-------------------------	----------------------------------

Redusere kasting av tekstiler og håndtere søppelproblemet knyttet til fast fashion

Mengden tekstiler som kastes har økt dramatisk de siste årene, drevet av veksten i fast fashion og syntetiske materialer. Denne utviklingen skaper store avfallsproblemer som lokalsamfunn og miljøet må håndtere. I Norge ender nesten alle innsamlede klær opp utenfor landet, ofte i utviklingsland hvor avfallssystemene ikke er tilstrekkelige til å håndtere dem. Dette bidrar til forurensning og urettferdig byrdefordeling globalt. Lokale myndigheter kan spille en viktig rolle i å redusere denne trenden, men det krever politisk vilje og målrettede tiltak.

Bakgrunn:

Forskning fra OsloMet viser at majoriteten av kassert tekstilavfall i Norge består av syntetiske materialer som er vanskelige å resirkulere og brytes sakte ned. Mengden klær importert til Norge har økt dramatisk de siste tiårene, noe som skaper en "bruk og kast"-kultur. Mange byer og kommuner har ressurser til å bidra, men mangler struktur og politiske insentiver til å handle lokalt.

Forslag til vedtak:

- Arbeiderpartiet vil arbeide for strengere nasjonale reguleringer på import av tekstiler, med fokus på bærekraftige materialer og holdbare kvaliteter.
- Arbeiderpartiet ønsker at kommuner i Norge pålegges å etablere resirkuleringsordninger for tekstiler, med støtte fra statlige midler for å sikre infrastruktur og logistikk.
- Arbeiderpartiet vil fremme kampanjer som oppfordrer forbrukere til å redusere tekstilforbruk, gjenbruke klær og velge bærekraftige alternativer.
- Arbeiderpartiet vil sikre at Norge bidrar til en internasjonal løsning på tekstilavfall, med finansiering av forskningsbaserte tiltak som styrker sirkulær økonomi innen tekstilindustrien.
- Arbeiderpartiet ønsker en avgift på tekstiler av dårlig kvalitet som er vanskelige å resirkulere, for å incentivisere bærekraftig produksjon og forbruk.

Styrets innstilling:	Forslaget avvises. Dette anses som allerede vedtatt politikk.
-----------------------------	---

Forslagsstiller:	Neda Afsharipour Blakstad
-------------------------	----------------------------------

Faste imamer ved norske fengsler

Norske fengsler er en del av et mangfoldig samfunn der innsatte har ulike religiøse og kulturelle bakgrunner. Likevel opplever mange muslimer mangel på tilgang til religiøs veiledning og støtte under soning. Pr i dag er det ingen faste imamer ansatt ved fengslene i Norge, noe som skaper en ubalanse i tilbudet for religiøse tjenester.

Forskning fra Universitetet i Oslo peker på at tilgang til religiøs veiledning kan bidra til rehabilitering og en mer meningsfull soning for innsatte. Faste imamer kan spille en viktig rolle i å tilby støtte, motvirke radikaliserings og styrke innsattes integrasjon etter løslatelse. Erfaringer fra andre land viser at tilstedeværelsen av faste imamer i fengslene har hatt en positiv effekt på både innsatte og fengselsmiljøet.

Forslag til vedtak:

- Arbeiderpartiet vil arbeide for at det ansettes faste imamer ved norske fengsler, på lik linje med prester som allerede er en del av fengselsvesenet.
- Arbeiderpartiet vil sikre at fengselsimamene får tilstrekkelig opplæring og støtte for å møte utfordringene i fengselsmiljøet, inkludert forebygging av radikaliserings.
- Arbeiderpartiet ønsker å etablere et nasjonalt koordineringsorgan for religiøse tjenester i fengslene, som sikrer et likeverdig tilbud for alle tros -og livssyns retninger.
- Arbeiderpartiet vil fremme samarbeid mellom fengselsvesenet, tros- og livssynssamfunn og forskningsmiljøer for å styrke forståelsen av hvordan religiøs støtte kan bidra til rehabilitering og forebygging av tilbakefall.

Styrets innstilling:	Forslaget avvises.
-----------------------------	--------------------

Forslagsstiller:	Neda Afsharipour Blakstad
-------------------------	----------------------------------

Nullvisjon for vold og seksuelle overgrep mot barn

Vold og seksuelle overgrep mot barn er en av de mest alvorlige utfordringene vi står overfor som samfunn. Barn har rett til en trygg oppvekst fri for frykt og overgrep, likevel viser tall at mange barn i Norge blir utsatt for vold og seksuelle overgrep hvert år. Dette har alvorlige konsekvenser for deres fysiske og psykiske helse, både på kort og lang sikt.

Kristiansand kommune har lansert en nullvisjon for vold og seksuelle overgrep mot barn og unge. Dette initiativet er en modell for hvordan kommuner kan jobbe systematisk og helhetlig for å forebygge vold og overgrep, styrke kompetansen hos ansatte som jobber med barn, og sikre bedre samarbeid mellom relevante aktører. Arbeiderpartiet ønsker å gjøre nullvisjonen til et nasjonalt mål for hele Norge.

Forslag til vedtak:

- Arbeiderpartiet vil etablere en nasjonal nullvisjon for vold og seksuelle overgrep mot barn, basert på erfaringene fra Kristiansand kommunes sitt arbeid.
- Arbeiderpartiet ønsker å innføre obligatorisk opplæring i forebygging, avdekking og håndtering av vold og overgrep for alle som jobber med barn, inkludert barnehageansatte, lærere og helsepersonell.
- Arbeiderpartiet vil sikre at barnevernet og politi har nødvendige ressurser og kompetanse til å håndtere saker om vold og overgrep på en effektiv og sensitiv måte.
- Arbeiderpartiet vil styrke samarbeidet mellom statlige og kommunale tjenester, samt ideelle organisasjoner, for å sikre en helhetlig tilnærming til å bekjempe vold og overgrep mot barn.
- Arbeiderpartiet vil sørge for økt økonomisk støtte til forskning på forebygging og behandling av konsekvensene av vold og overgrep mot barn.

Styrets innstilling:	Oversendes redaksjonskomiteen.
-----------------------------	--------------------------------

Forslagsstiller:	Neda Afsharipour Blakstad
-------------------------	----------------------------------

En helhetlig løsning for fulltidskultur i helsevesenet

Helsevesenet i Norge har i mange år vært preget av en høy andel deltidsstillinger, spesielt blant sykepleiere og hjelpepleiere. Dette utfordrer både arbeidsmiljøet og rekrutteringen til yrket, samtidig som det svekker kontinuiteten i pasientomsorgen. På Sørlandet ser vi at deltidsandelen er spesielt høy, og dette knyttes ofte til kulturelle og historiske forhold. Arbeidsgivere begrunner deltid med utfordringer knyttet til helgebemannning, men erfaringer fra andre yrker, som politiet, viser at dette kan løses innenfor en fulltidskultur.

Oslo Universitetssykehus (OUS) har vist at bedre tariffavtaler kan bidra til å redusere belastningen på ansatte, med løsninger som bonuser for frivillig helgearbeid og nattevakter, samt tilrettelegging for ansatte over 60 år. Slike tiltak kan også være viktige verktøy for å skape en fulltidskultur på Sørlandet og i resten av landet.

Forslag til vedtak:

- Arbeiderpartiet vil arbeide for at alle stillinger i helsevesenet som hovedregel utlyses som 100 % med mulighet for tilrettelegging basert på den enkeltes behov og arbeidsevne.
- Arbeiderpartiet ønsker en nasjonal kartlegging av behovet for deltid i helsevesenet, for å sikre at stillingsprosentene reflekterer det reelle bemanningsbehovet.
- Arbeiderpartiet vil fremme bedre tariffavtaler som inkluderer bonuser for frivillig helge- og nattarbeid, i likhet med praksisen ved Oslo Universitetssykehus.
- Arbeiderpartiet vil sikre økt støtte og tilrettelegging for ansatte over 60 år, slik at de kan stå lenger i arbeid med redusert belastning.
- Arbeiderpartiet vil legge til rette for et arbeidsmiljø i helsevesenet som reduserer behovet for frivillig deltid, gjennom bedre arbeidsvilkår og økt satsing på arbeidshelse.

Styrets innstilling:	Forslaget støttes, med unntak av tredje kulepunkt.
-----------------------------	--

Forslagsstiller:	Neda Afsharipour Blakstad
-------------------------	----------------------------------

Økt støtte til grunnforskning for klima

Klimakrisen krever innovative løsninger som bygger på grundig vitenskapelig kunnskap. Grunnforskning er avgjørende for å utvikle effektive og bærekraftige tiltak for å redusere klimagassutslipp, tilpasse oss klimaendringer og fremme grønn teknologi. Likevel investerer Norge i dag for lite i grunnforskning på klimaområdet, noe som kan hemme vår evne til å møte nasjonale og globale klimamål.

Ifølge rapporten fra Miljødirektoratet for 2023 peker flere forskere på at økt grunnforskning kan gi bedre beslutningsgrunnlag for politiske prioriteringer, samtidig som det muliggjør en raskere overgang til et nullutslippssamfunn.

Forslag til vedtak:

- Arbeiderpartiet vil arbeide for å øke bevilgningene til grunnforskning på klima og miljø med 50 % innen 2030.
- Arbeiderpartiet vil fremme samarbeid mellom universiteter, forskningsinstitutter og næringsliv for å sikre at forskningsresultater raskt kan tas i bruk i praksis.
- Arbeiderpartiet ønsker å etablere et nasjonalt fond for klimaforskning som gir langsiktig økonomisk støtte til innovative prosjekter innen grunnforskning.
- Arbeiderpartiet vil styrke samarbeidet med internasjonale forskningsmiljøer for å sikre at Norge er en aktiv deltaker i utviklingen av globale klimatiltak.

Styrets innstilling:	Forslaget støttes. Oversendes Agder Ap.
-----------------------------	---

Forslagsstiller:	Erik Freuchen
-------------------------	----------------------

Styrking av tilliten til miljøutredninger

Bakgrunn:

Sunn natur er en grunnleggende forutsetning for å håndtere både klimakrisen og naturkrisen (tap av arter og biologisk mangfold). Derfor har Arbeiderpartiet vedtatt at klima og natur skal utgjøre rammen for vår politikk. Kommunene er statens viktigste verktøy for å gjennomføre nasjonal politikk for klima og natur på lokalt nivå. I mange tilfeller er det utbygger som tar initiativ til en plan eller et tiltak. Utredningen av tiltakets konsekvenser gjennomføres som regel av et utredningsselskap som utbygger engasjerer. Det betyr at den samme aktøren som ønsker å realisere utbyggingen, også bestiller utredningen om hvordan naturen vil bli påvirket. Flere utredninger og medieoppslag har avdekket hvordan denne tette koblingen mellom bestiller og kartlegger kan påvirke både kartleggingen og konklusjonene – ofte på bekostning av naturen.

Måten konsekvensutredninger og naturkartlegging gjennomføres på, er avgjørende for å kunne prioritere naturhensyn. Det er helt nødvendig å kunne stole på at konsekvensutredningene gir den kunnskapen som trengs for å skille mellom bærekraftige og mindre bærekraftige utbyggingsprosjekter.

Det bør derfor innføres krav om uavhengighet – en armlengdes avstand – mellom de som har interesse i å realisere et prosjekt og de som utfører konsekvensutredningene. Dette vil bryte båndene mellom utbygger og utreder, styrke kvaliteten på konsekvensutredningene og øke tilliten til forvaltningens beslutninger.

Forslag:

Kristiansand Arbeiderparti vil innføre krav om uavhengighet mellom de som har interesse i å realisere et prosjekt og de som utfører konsekvensutredningene. Formålet er å sikre kvalitet på utredningene og tilrettelegge for at naturhensyn prioriteres. Dette vil vi oppnå ved å innføre krav om uavhengig kontroll av konsekvensutredninger bestilt av utbyggere.

Styrets innstilling:	Forslaget støttes (6 mot 2). Oversendes Agder Ap.
-----------------------------	---

Forslagsstiller:	Erik Freuchen
-------------------------	----------------------

Rettferdig fordeling av barnetrygden

Bakgrunn:

Barnetrygden er en grunnleggende og universell støtteordning som gir alle familier økonomisk hjelp til å dekke kostnader knyttet til barn. Med Arbeiderpartiet i regjering har barnetrygden blitt økt, noe som er et konkret uttrykk for god sosialdemokratisk politikk.

Arbeiderpartiet har alltid vært en forkjemper for sosial rettferdighet og økonomisk utjevning. For å bygge videre på dette, foreslås å gjøre barnetrygden skattepliktig, med en progressiv beskatning. Ved å kombinere skattlegging med en *økning* i barnetrygden, sikrer vi at familier med lav og middels inntekter sitter igjen med *mer*. Familier med høyere inntekt vil bidra noe mer. Forslaget er i samsvar med anbefaling fra ekspertgruppen om barn i fattige familier.

Ved å skattlegge barnetrygden gjør man ordningen mer målrettet mot familier som har størst behov, samtidig som man beholder ordningens universelle karakter. Alle barnefamilier vil få utbetalt samme brutto beløp, slik som i dag. Progressiv beskatning, som vi allerede har på inntekt, tilpasser ordningen for å fremme økonomisk rettferdighet.

Forslaget vil ikke øke statens totale kostnader, og sikrer en bærekraftig finansiering av barnetrygden, samtidig som man bidrar til solidaritet og en styrket velferdsstat.

Forslag:

Kristiansand Arbeiderparti vil gjøre barnetrygden skattepliktig med progressiv beskatning, samtidig som vi øker den totale barnetrygden. Dette sikrer at familier med lav og middels inntekt får mer i netto barnetrygd.

Styrets innstilling:	Forslaget avvises (6 mot 2).
-----------------------------	------------------------------

Forslagsstillere:	Erik Freuchen og Stina Torjesen
--------------------------	--

Uttalelse om Norges forhold til Europa og EU

Forslag til uttalelse:

Kristiansand Arbeiderparti mener norske interesser best fremmes ved å samarbeide med våre europeiske naboer. Vi anerkjenner at forsvars- og sikkerhetssituasjonen, den pågående krigen i Europa, helseberedskap, global konkurransekraft, så vel som natur- og klimakrisen, forutsetter felles ansvar og krever tett samarbeid og solidaritet i Europa.

Europa står nå i en ny geopolitisk situasjon, preget av økt usikkerhet og autoritære strømninger som utfordrer demokratiske verdier. Det er avgjørende at Norge fortsetter å videreutvikle sitt samarbeid med EU om å fremme demokratiske verdier og menneskerettigheter. Vi mener at et trygt og sterkt Norge forutsetter et solid europeisk fundament, der felleskap, solidaritet og demokrati står i sentrum.

Norges og Europas fremtidige konkurranseevne må sees i et globalt perspektiv, og forutsetter fortsatt tett samarbeid og europeisk integrasjon. Digitalisering, fornybar energi og industriell vekst er blant satsningene Norge og Europa deler og som trygger vår fremtidige konkurranseevne og velferd. EU spiller også en helt sentral rolle i å styrke Norges innsats for å håndtere klima- og naturkrisen. Fremover vil ulike industripolitiske regimer og handelsbarrierer komplisere Europas forhold til både Kina og USA. Norge må følge EUs svar og sikre fortsatt tilgang og like vilkår i vårt viktigste eksportmarked (EU).

Ved to tidligere folkeavstemninger har Ap anbefalt å si ja til norsk EU-medlemskap, samtidig forblir det rom for ulike syn i EU-spørsmålet i partiet vårt. Nåværende tilknytning gjennom EØS er en grunnstein i vår politikk. Samtidig er det utfordrende at dagens unge har aldri fått anledning til å si sin mening. Vi anerkjenner også den demokratiske utfordringen med dagens EØS-tilknytning, der beslutninger som påvirker oss tas uten direkte norsk representasjon i EU-institusjonene.

Samtlige nordiske land er NATO-medlemmer, og med unntak av Island og Norge, er alle EU-medlemmer. Dette gir en solid nordisk plattform. Et sterkere nordisk samarbeid i EU- og NATO-spørsmål kan øke Norges innflytelse, og styrke vår som pådriver for felles løsninger og våre felles verdier.

Kristiansand Arbeiderparti:

- Vil at Norge, sammen med EU, står opp for våre felles verdier i et åpent og samarbeidende Europa.
- Vil at Norge, i samarbeid med EU, styrker arbeidet for demokrati, menneskerettigheter og rettsstatens prinsipper.
- Vil at Norge, i samarbeid med de nordiske EU-medlemmene, arbeider for å styrke en felles nordisk stemme i både EU og NATO.
- Vil ha et tettere forsvars- og sikkerhetspolitisk samarbeid med EU og NATO, og at dialogen og samarbeidet mellom organisasjonene videreutvikles.
- Mener EØS-avtalen tjener oss godt, men vil ta initiativ til avtaler som sikrer ytterligere samarbeid for å sikre våre innbyggers sikkerhet, helse og rettigheter for framtiden.

- Vil at Norge fortsetter sitt samarbeid med EU om klimaavtalen og for å bidra til utvikling av grønn industri og teknologi for å møte klimautfordringene.
- Vil at Norge skal engasjere seg aktivt i helsesamarbeid med EU, spesielt innen helseberedskap for å stå bedre rustet mot pandemier og andre kriser.
- Vil at Norge, som en integrert del av EUs indre marked gjennom EØS, skal styrke samarbeidet med EU i saker der vårt fravær fra EUs tollunion gjør oss sårbare.
- Vil at Norge skal kraftig trappe opp sin tilstedeværelse i EU. Selv om vi ikke er EU-medlem er det viktig at vi bygger opp ressurser og prosesser *som om vi er det*, vi må ta del i sentrale EU prosesser tidligere, også på teknisk og faglig nivå.
- Vil styrke Norges samarbeid med EU innen digital innovasjon og kunstig intelligens for å sikre at digitaliseringen fremmer både velferd og økonomisk vekst.

Styrets innstilling:

Forslaget støttes. Oversendes Agder Ap.